

MAGYAR LAP

* 3 lei

Taxa postală plătită în nuanță aprobărilor Dir. Gen. PTT N.

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
BUDAPEST
1937. október 29.

Főszerkesztő és a szerkesztésért felelős: dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 221 (1663) szám * Péntek, 1937 október 29

Főmunkatárs: dr. Gyártás Elemér

A német birodalom tevékenységbe kezd az angol-francia-német-olasz együttműködés érdekében

Ribbentropot Berlinbe hívják az új külpolitika irányítójaként. Anglia hajlandó a Szovjet-Oroszország kizárására

Londonból jelentik: A „Star” értesülése szerint Ribbentrop nemsokára távozik londoni állomáshelyéről és Hitler legfőbb vezetője mellett átveszi a német külpolitika irányítását. A lap nem írja kifejezetten azt, hogy Ribbentrop átveszi Neurath tárcáját, de célzást tesz arra, hogy a jelenlegi londoni német nagykövetség olyan sikeresen végezte munkáját Londonban, hogy elérkezett az idő amikor ezt az eredményes munkát Berlinből kell folytatnia egy négyhatalmi egyezmény létrehozása érdekében, amelyben Anglia, Németország, Olaszország és Franciaország venne részt. A „Star” szerint Ribbentrop

Berlinbe való visszatérésének idejét még nem határozták meg. Sok függ attól, hogy mi történik a benemavatóbizottság legközelebbi ülésén.
A londoni esti lapok szerdán azt írták, hogy ha Szovjet-Oroszország mesterkedése péntekig nem változik meg, úgy Moszkvát kihagyják a legközelebbi tárgyalásokból és nélküle fognak határozni. Ha ez igaz, — írja a lap — úgy Ribbentrop elérte londoni diplomáciai megbízatásának egyik célját: Moszkva kizárását és elszakítását az angol és francia diplomáciától.

Franciaország a szovjet kétértelmű magatartása ellen

Párizsból jelentik: Szerda estére nyilvánvalóvá vált, hogy Franciaország lemond a köztársasági Spanyolország megsegítéséről és Franco tábornok győzelmének megakadályozásáról. A francia kormány a szocialista és kommunista párt nyomása ellenére is így határozott, mert mindenki fontosabbnak tartja az Angliával való együttműködést. Ennek a hangulatnak megfelelően a párizsi politikai körök elégedettek a benemavatóbizottság tevékenységének legutóbbi fejleményeivel. A francia sajtó pedig mind élesebben kezdi bírálni, sőt támadni a szovjet-kormány képmutató magatartását, amelyet a semlegeségi bizottságban tanusít. A mérsékelt lapok megállapítják, hogy a megegyezés fő akadályja a Szovjet kétértelmű politikája. A „Temps” szerint a Szovjet magatartása azt cé-

lozza, hogy megnehezítse a megegyezést, s Moszkva célja az, hogy összezavarja a kártyákat. London azonban nem megy bele ebbe a játszmába, Franciaország pedig kitart Anglia mellett. Szovjet-Oroszországnak nem sikerül éket verni a két nagyhatalom közé. Ez a politika Németországnak és Olaszországnak kellő jogcímet szolgáltat arra, hogy Moszkva kirekesztését kérje. Moszkvának joga van arra, hogy együttműködjék, vagy ne működjék együtt a semlegeségi bizottságban képviselt hatalmakkal. De nem engedhető meg, hogy egyetlen állam szeszélye az egész semlegeségi politikát elgáncsolja. A „Journal des Débats” szerint csak akkor lehet eredményt elérni, ha a szovjet-kormányt egyszer s mindenkorra kirekesztik az együttműködésből.

Madrid körül és az aragoniai hadszíntéren a nemzetiek nagy csapatösszevonásokat kezdtek

Madridnál visszaverték a vörösek ellentámadásait

Párizsban és Londonban egyébként kezd elhalványulni az érdeklődés a spanyol ügyek iránt és a figyelem a távolkeleti helyzetre és a küszöbönálló kilenchtalmai értekezlet felé irányul.
A spanyol harcokról érkező jelentések szerint Madrid körül a nemzetiek sorában nagyszabású csapatösszevonás történik. A köztársasági tüzérség, hogy ezt az összevonást megzavarja, hevesen lőtte a nemzetiek állásait. A köztársaságiak több ellentámadást intéztek a nemzetiek ellen, akik egy felrobbant aknatöltésben rendezték be védelmi állásukat. Ezt az aknát a nemzetiek hétfőn a madridi egyetemi városrészben robbantották fel és elfoglalták magát a tölcseért is. A köztársasági ellentámadás-

ban sok vörös katona vett részt, a nemzetiek minden próbálkozást visszavertek. A vörösek nem tudták átjutni a nemzetiek tüzérének zárótüzén, de nem tudtak visszajutni állásaikba sem.
Az aragoni hadszíntéren a nemzetiek nagy támadást készítenek elő. A köztársaságiak lázasan dolgoznak seregeik megerősítésén. A valenciai kormány további évjáratok mozgósítását tervezi. Különösen az okoz nagy nyugtalanságot, hogy nagy a hiány tisztekben. A valenciai kormány most állítólag külföldi tiszteket akar toborozni. Hír szerint több külföldi konzulátus már is felszólítást kapott a valenciai kormánytól, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket.

Madridban a nemzeti érzelmű lakosság véres csatát vív a köztársaságiakkal

Párizsból jelentik: Ideérkezett hírek szerint Madridban forradalom dül. Az utcákon véres csata folyik, amelyet a nemzeti érzelmű lakosság vív a köztársasági érzelmű lakosság

ellen.
Salamancai jelentés szerint a köztársaságiak soraiból egész századok adják meg magukat a nemzetieknek.

Ki lesz az utód?

(—ny) A kormányválság még ugyan sehol sincs, de azért hetek, sőt hónapok óta izgatja a közvéleményt ez a nehezen elintézhető kérdés: ki lesz az utód?

No, igen, Tatarescu Gheorghenak és kormányának utódai kik lesznek, akik felváltják majd a mai kormány négy esztendő uralmát. A kérdés ebben a fogalmazásban kissé elhamarkodott és logikátlan, mert kétségtelenül magában foglalja azt a feltételezést, hogy Tatarescunak meg kell válnia a kormányelnöki széktől és azt négyévi, igazán bámulatramító egyensúlyozási művelet után másnak kell átadnia. A belpolitikai kibontakozásnak ugyanis két útja van: vagy eltávozik valóban Tatarescu a kormányról s helyette más párt embere kerül az ország kormányának élére; vagy pedig újabb belpolitikai egyensúlyozási mutatványval kápráztatja el az országot és kisebb átalakítások árán továbbra is ő marad kormányon.

A két lehetőség közül beszéljünk most bővebben az elsőről. Ugyanis annak a kívánságnak a közvélemény nagyobbik fele részéről számtalan tanujelét láttuk, hogy a liberális kormányzás ne húzódjék el végtelenségig. Nemcsak az ellenzék, hanem a liberális párt komoly tényezői is szükségesnek és egészségesnek tartják a belpolitikai váltogatódást, amely — ha a legfőbb államérdekek tekintetében egyező irány és folytonosság van az egymást követő pártok, vagy kormányok között — nagyobb megrázkódtatások nélkül friss erők munkabevetését és friss eszmék kisarjzását jelentheti.

Kormányutódnak viszont tulontul sok politikus és párt jelentkezik. Ezek az aspiránsok minden alkalmat megragadnak, hogy a politikai bosszorkánykonyha üstjében a válsághírek rotyogó masszáját maguk felé kavargassák. A hét elején lefolyt sinaiai ünnepségeket sem kímélték meg a politikai alkutárgyalások. A külföld és belföld felé egyaránt fényes és jelentőségteljes ünnepségek mellézközzéjeként ott hallatszott az egyes politikai csoportok folytonos durúszolása, melyben vezetőhang volt Sinaian is az alkudozás annak a medvének a bőrére, amelyet még senki sem terített le. Az ünnepi magasztalás körül szorgos mozgalmasságban kiemelkedni igyekeztek a belpolitikai hangabolyok is, melyekben ott nyugsgöttek-forogtak Mihalache, Vaida, Iunian, Goga, Argetoi-anu, Bratianu György, Grigore Filipescu, Papacostea és a mai liberális kormányzat korifeusai. A belpolitikai porondon ezek a nevek jelentenek ma márkát, de egyúttal ők csinálják folytonos nyilatkozataikkal és azoknak a sajtón keresztül való ügyes kolportálásával azt a zűrzavart is a belpolitikai helyzet „tisztázása” körül, amelyben ember legyen azután a talpán, aki eligazodik.

Itt van például Grigore Filipescu. Olyan pártvezér, aki jóformán saját pártjának nemcsak vezetője, hanem tömege is. Filipescu konzervatív pártjának szép múltja van. A háború előtti román belpolitikában a konzervatív párt vezetőszerepet vitt és a múltnak a fénye még ma is ott lebeg Filipescu feje fölött. Ő az, aki nyíltan hirdeti magáról, hogy bár pártja nincsen, a belpolitikai válságok idején az uralkodó mégis szívesen meghallgatja tanácsát és leggyakrabban meg is fogadja azt. Ez a Filipescu — amint maga mondja — most azt tanácsolta a

királynak, hogy a nemzeti parasztpártot Lizza meg Tatarescu lemondása után kormányalakítással. Ha tehát könnyen hívők volnánk, fogadnánk is talán rá, hogy nemzeti parasztpárti kormány következék. Legfeljebb csak arra nem tudnánk válaszolni, hogy ki lenne ennek a kormánynak az elnöke. Maniuról az általa felkavart ismeretes közjogi eljentekek miatt szó sem lehet. Mihalachét viszont a mai súlyos időkben nem tartják elég nagy államfértinak a kormányalakításra. Már pedig a nemzeti parasztpárt többi kimagaslóbb vezetői külön-külön bizonyos politikai színeződést mutatnak. Costachescu nyíltan a jobboldal felé hajlik, Lupu viszont a baloldali politika elszánt harcosa. Mironescu lenne a legesélyesebb, őt pedig saját pártja se venné legszívesebben, mert nem látna személyében a nemzeti parasztpárti politika tiszta érvényesítésének biztosítékát.

De hisz vezér majd csak akad, ha a kormányhatalom a nemzeti parasztpárt ölébe hull. Ez azonban egyelőre még sem látszik olyan biztosnak, 1933 őszén, amikor a nemzeti parasztpárti kormány felett recsegni-ropogni kezdett a tető, a kávéházi politika állhatatosan Goga, vagy Bratianu György kormányra jövetelét tippelte; azt pedig még fel se merté tettezni senki, hogy bármily más kormány jöhet legalább Goga, vagy Bratianu György együttműködése nélkül. Es a kettő közt befutott a Duca-kormány anélkül, hogy a legkisebb mértékben is kérte volna Goga vagy Gh. Bratianu támogatását.

Meglepetések tehát most is lehetnek. Mihalache bizalmasan tárgyalt Vaidával, aki viszont Gogával is tartós alkut folytatott. Bratianu György pedig Iuniannal süttő-főzött valamit a sinaiai ünnepek alatt. Ugy látszik, az a bizonyos „alkotmányos front” sem hagyja magát, amely a demokrata elvek épségben tartásáért és érvényesítéséért küzd. Az alkotmányos fronton Bratianu, Iunian és Argetoianu igyekeznek gátat vetni a szélső jobboldal előretörésének, amely pedig már nyíltan meg is kezdte a választási propagandát és jóval a választások kifirása előtt hozzáfogott a szavazók gyűréséhez, nehogy olyan megsemmisítően lemaradjon az országos választásokon is, mint a közigazgatási választásokon.

A jelek mindenesetre azt mutatják, hogy a szélsőséges mozgalmak egyelőre megtorpaniak. Vagy a hamu alatt izzik a jobboldali szélsőség parazsa, vagy valóban az idők jelének kell tekintenünk, ha a szélső jobb az elkövetkezendő választásokon nem jelentkezik majd azzai a félelmetes erővel, amitől előre rettegtek a mérsékelt pártok. Ez utóbbi természetesen attól is függ, hogy ki és hogyan vezeti le a választási küzdelmet. Vajjon a nemzeti türelmetlenség jelszavai nem kapnak-e újra döntő-helyet a választási kampányban és a politikai versenytűzés kiélezett etnikai kérdéseket használ-e salakpályának. A külföldi hangulat kétségkívül nem kedvez sem a jobb, sem a baloldali szélsőségeknek. Mérsékelt, demokratikus kormányzati irány az, melyet Romániától különösen a nagyhatalmak és a szomszédok elvárnak. Az új kormánynak fontos külpolitikai tárgyalásokat kell tennie alá hoznia és főképp a dunai kérdésben kell olyan megfontolásokat érvényesítenie, amelyeket csak minden túlzástól mentesen, higgadt mérséklettel és bölcs megfontoltsággal lehet szolgálni.

Elsősorban tehát nem belpolitikai erőpróbák, hanem fontos gazdasági és külpolitikai kérdések döntik el az utódlás kérdését. Külpolitikai tekintetben az esélyek a nemzeti parasztpárt mellett szólnak, gazdasági tekintetben viszont továbbra is csak a liberálisok jönnek legelső sorban számításba. Talán nem Tatarescuval, esetleg mégis vele, de mások nélkül. Komoly, államéleti szükségletek egyik oldalról, kézenfekvő belpolitikai erőviszonyok, jogos és jogtalan reménylégők másik oldalról. Az adótlóságoknak és szükségleteknek ebből a halmazából kell kiválasztania majd a legfelsőbb alkotmányos akaratnak a legmegfelelőbb embereket.

Valóban nagyon nehéz feladat lesz.

A fasiszta bevonulás tizenötödik évfordulója

Mussolini hatszáz földművesnek osztott jutalmat a föld iránti hűségéért

Rómából jelentik: Mussolini a „Marcia su Roma” tizenötödik évfordulójának előestéjén nyilatkozott a világhelyzetről és kijelentette, nem hisz abban, hogy közvetlenül háboru előtt állnánk. Az olasz nép a békét kívánja és ezt kívánja ő maga is.

Egész Olaszország nagy élénkséggel készül az évforduló megünneplésére. Az évforduló előestéjén Mussolini szokás szerint személyesen nyújtotta át a pénzjutalmakat hatszáznál több telepesnek. Ennek során rövid beszédet mondott, hangoztatva a parasztság iránt érzett nagy szeretetét.

— A földművesnek — mondotta — hűnek kell maradnia az ősi rögöz és nem szabad engednie a csábításnak, mely másutt látszólag könnyebb munkát ígér. A történelem megmu-

tatta, hogy azok a népek, amelyek hűtlenek lettek a földhöz, rabszolgasorsra jutottak.

A NEMET KÜLDÖTTSEGEK LELKES FOGAGDTATÁSA.

Hess Rudolf, Hitler birodalmi vezér helyettese, szerdán délután kíséretével megérkezett Rómába, hogy részt vegyen a „Marcia su Roma” évfordulója alkalmából rendezett ünnepeken. A pályaudvaron megjelent üdvözlésére Ciano külügyminiszter, Starace, a fasiszta párt főtitkára, Alfieri közoktatásügyi miniszter, az igazságügyminiszter, továbbá német részről von Hassel római nagykövet. Róma népe a szállodába vezető utvonalon lelkesen ünnepelte Hess Rudolfot. A római esti sajtó is szívesen szavakkal üdvözli a német vendégeket.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület közgyűlése

(Oradea. Saját tud.) A Királyhágómelléki Református Egyházkerület csütörtökön tartotta az évi közgyűlést Sulyok István püspök és dr. Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok elnöklétével. A közgyűlésen kétszázötven református képviselő vettek részt, közel kétszáz.

A püspök megnyitó beszéde bevezetéseként a következőket mondotta:

— Néhány hónappal ezelőtt egy tekintélyes magyar római katolikus hittudós cikke határon innen és túl, a protestáns egyházak közvéleményét erőteljesen magára vonta. A cikk úgy hangzott, mint egykor a trójai háboru idején a vészkiáltás: Jam ardet Ucalegon. Krisztus anyaszentegyháza ezidőszent a cikkirő szavait használva, viharos tengeren uszik és a legsúlyosabb katasztrófa fenyegeti. Ha tétlenül összetett kezekkel nézzük a hullámoknak ellenséges vad játkát, a rombolás és pusztulás elkerülhetetlen. Tehát a Krisztusról nevezett egyházaknak, viribus unitis, — egymás mellé kell állniok, hogy a romboló erő ellen védekezhessenek és nem szabad tovább is azt keresni, ami elválaszt, hanem, ami a Krisztiánizmusban egyesít.

Ezután a megnyitó beszéd a kereszténység-gel szemben villámszerűen mutatkozó válságos jelenségekre utalva, arról szólott, hogy itt Romániában is érezhetők az ilyen válság kihatásai. Az egyházkerület hitéletében vannak bizonyos belső erőtlenségek, de kívülről is vannak gátlások a hitélettel szemben.

A püspöki jelentés érésben a következőket mondotta:

— Az egyént a román kultusz törvény szerint semmi sem korlátozza a maga kultuszának gyakorlásában. Ebből az egyházakra nézve is természetesen következik, hogy valláserkölcsei nevelő feladatait mindaddig, míg az érteles törvényekkel ellentétbe nem kerül és az államra nézve veszélyt nem jelent, senki és semmi nem korlátozhatja. A külföldi hittestvérek hosszú évtizedek óta intézményesen vezették be a gyermekek vasárnapi iskoláját és a középiskolák növendékei vallásos életének mélyítése végett a bibliaköröket. Hiszen nemcsak az egyháznak, hanem az államnak is eminens érdeke, hogy polgárai tiszta, becsületes jelleműek legyenek. Ime ezzel szemben miniszteri leirathat, vagyis állami magas helyről szigorú tilalom érkezik, amely ezeknek a szervezeteknek a munkáját eltiltja. Néhány évvel ezelőtt szép reményekre jogosítólag legtöbb gyülekezetünkben megszerveztük a nő- és férfiszövetségeket kultuszminiszterileg jóváhagyott alapszabályokkal. Anélkül azonban, hogy az egyedül illetékes kormányhatóság hatályon kívül helyezte volna az alapszabályt, egyes kormányzati tényezők eltiltották ezeknek a működését. Hivatalom minden egyes esetben kötelességszerűen is jelentést tett illetékes helyen, de a helyzet használása azért nem történt meg. Sőt példa van arra is, hogy az anyaegyházon kívül néposcsoport tanyákon lakó hűveink Urasztalához készítenő gyermekeinek tanítását egyszerűen betiltották. Elképzelhető, hogy mindezek milyen depresszív hatást gyakorolnak és mennyire aláássák egyházunk és vallásunk erkölcsi tekintélyét hűveink lelkében.

A püspök aztán megemlítette az egyházkerület életének vigasztaló jelenségeit is. Kiemelte,

hogy nyomorúságos gazdasági életünkben szinte megható az az atyafiságos szeretet, amely főleg nagyobb egyházközösségekben a Nőszövetségek lelkén keresztül kifejezést talál. Elaggott munkaképtelenek, szegény iskolás gyermekek segélyezésére 588.000 leit használtak fel a gyülekezetek. Különböző egyházi célokra történt önkéntes adományok összege pedig 2.488.968 leit tett ki.

A jövő helyzet kedvezőbb kialakulására még többet jelentőnek mondotta Sulyok püspök azt, hogy mind melegebb és mind nagyobb aranyul kezd lenni az egyházközösségek tagjainak érdeklődése a vallásos iratok iránt.

A püspöki megnyitó második része az egyházközösségek anyagi helyzetéről adott áttekintést nagy körvonalakban. Kiemelte, hogy a lelkészkar és méginkább a tanítói kar milyen küzdelemes életkörülmények között van. Egyideig talán még helyt állanak az éhező és didergő apostolok, de ha a hűvek érzéketlensége meg nem szűnik, akkor végül is összerokadnak. A püspök megrendítő szavakkal hívta fel az egyházkerületi községet, hogy az ösökhöz méltó áldozatkészséggel segítsenek ezen az állapotban.

Ezután dr. Thury Kálmán mondotta el főgondnok: megnyitóját, amelyben megemlékezett az egyház belső lelki és szellemi életét irányító eszmékről, majd mély szomorúsággal jelentette be, hogy a kormányhatóság intézkedéseire nem folytathatják működésüket az egyes szövetségek, bibliakörök, stb. Annak a reményének adott kifejezést, hogy Tatarescu miniszterelnök oradeai beszéde után talán javulni fog a helyzet. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg az egyházkerület halottairól Fráter Emilről, dr. Nagy Sándorról, stb. A halottakról szóló megemlékezést a gyűlés tagjai állva hallgatták végig.

Csernák Béla egyházkerületi főjegyző olvastatta fel az uralkodóhoz, a miniszterelnökhöz és a vallásügyi miniszterhez ínezett hódolótáviratokat, majd a püspöki jelentéssel kapcsolatos javaslatokat terjesztette elő, melyek során a kerület kimondta, hogy

az egyes szervezetek munkájának engedélyezése érdekében a kormánynál erőteljes lépéseket tesznek.

A salontai egyházkerület közgyűlésének javaslatára a lelkészválasztás kérdésének rendezésére új szabályrendeletet készítenek.

Örömmel üdvözölte a közgyűlés az újonnan megválasztott egyházkerületi gondnokokat dr. Kölcsey Ferenc carei ügyvédet, dr. Szathmáry Lajost és dr. Olasz Lajost, majd Jakab Viktor beiusi lelkész, egyházkerületi tanácsbíró tette le az esküt, Jakabot Sulyok István püspök üdvözölte, majd az újonnan esküt tett mondott meghatott hangon köszönetet.

Az igazgatótanács tagjait megválasztották dr. Szathmáry Lajost és dr. Kölcsey Ferencet. Az dr. Szemethy Géza egyházkerületi titkár helyére Balajthy Jenő episcopiai lelkész választották meg. Tudomásul vette a közgyűlés az egyes jelentéseket, majd nagyobb vita volt a nyugdíjintézet alapszabályok módosítása során. A késő délutáni órákban került a közgyűlés elé az a feltevelés, amelyet a borsai és salontai lelkészek Bagoly Bertalan és Dohy Árpád cseréje ellen adott be a salontai gyülekezet.

Légies és diszkrét illatuk kielégíti a legkényesebb ízlést is...

Semmi sem esorbíthatja a Lady gyártmányok tekintélyét és hírét. Dacára a hasonló gyártmányok — belföldiek és külföldiek — nagy tömegének, a Lady kölnivizek megtartják vezető

pozíciójukat. A bizalom és a szimpátia, amelynek örvendenek, napról napra növekszik, mert a szakértő közönség becsülni tudja a Lady sodás tulajdonságait.

Ha kölnivizet vásárol, amely a Lady címkéjét viseli, bizonyos lehet afelől, hogy kiváló minőségű gyártmányt vásárolt, olyant, amely a kiadott pénzért a legtöbbet nyújtja.

A Lady gyár készítményei összehasonlíthatatlanok!

A tokiói kormány visszautasította a kilenchatalmi értekezletre szóló meghívót

Egész Japán ünnepli a sanghaji sikereket. — Észak-Kínában tíz kínai támadást vertek vissza a japánok

Tokióból jelentik: A sanghaji harctéren elért nagy sikereket egész Japánban megünnepelelték. A kínai harcterekről egyébként újabban a következőket jelentik:

Santung tartományban komoly összetűzések voltak a dél felől előretörő japán csapatok és a kianaiak észak felé előretolt csapatai között. Szanziban tíz helyen is támadással próbálkoztak a kínaiak, a japánok azonban mind a tíz támadást visszaverték.

A tokiói kormány visszautasította a kilenchatalmi értekezletre szóló meghívást. A válasz hangoztatja, hogy az értekezlet megtartásának gondolatát a Népszövetség indította el, amellyel Japán már évek óta szakított, s most sines oka a Népszövetség beavatkozási jogának

az elismerésére. A népszövetségi határozat különben is elfogult álláspontra helyezkedett, mikor Japánt megvádolta a kilenchatalmi egyezmény megsértésével. Japán nem jelenhet meg vádlottként az értekezleten. Japán eljárása csak önvédelmi intézkedés, amelyre őt a Kínában rendszeressé tett japánellenes mozgalmak kényszerítették. A japán kormány a válasz átadásával kapcsolatban még külön közleményt is adott ki, melyben hangoztatja, hogy a helyzet a kilenchatalmi egyezmény megkötése óta megváltozott, mert a kommunista befolyás Kínát teljesen átalakította.

Norman Dawis, aki az értekezleten az Egyesült Államok képviselője lesz. Párizsba érkezett és csütörtökig marad a francia fővárosban.

Az angol-japán ellentétek kiélezése. Az olaszok és németek viszonya a japánokkal

Sanghaiból jelentik: Itteni nemzetközi diplomáciai körök egy részében mindenképpen a japán-angol ellentét kiélezésére törekszenek. E körökből származó beállítás szerint a japán repülő-támadások angol diplomaták és angol őrszolgálatok ellen arra irányulnak, hogy Angliát beavatkozásra ingereljék. A japán kormány legutóbbi elégtételadásával szemben is fejtegetik, hogy ha nem is a kormány közvetlen tudomásaival, de a hadvezetőség, illetve a katonai körök a támadások irányítói. Állítják, hogy Hasageva tengernagy erősen angolelleses, hogy minden angolelleses incidens után gyor-

san kész a mentegetődéssel, még inkább kényszerítővé teszi, hogy a japán repülők csak felsőbb utasításra járnak el, amikor angolokra tüzelnek. Ugyanezek a híresztelők az olaszok libiai csapatösszevonását Sanghaiban úgy tüntetik fel, mint baljóslatu jelt arra, hogy Japánnak és Olaszországnak tervei vannak Anglia ellen.

Mindezekkel kapcsolatban angol részről kijelentik, hogy a provokálás ellenére Anglia nem engedi magát idő előtt háborúba sodortatni. Egy angol diplomata Sanghaiban kijelentette, csak azért imádkozik, hogy a béke leg-

alább még három hónapig tartson, amikorra Singapur talán elég erős lesz ahhoz, hogy változtasson a helyzeten.

A japánellenes híresztelések bizonytalanak mondják a németek álláspontját. Egyik hír szerint dr. Trautmann, kínai német nagykövet kedden Sanghaiba érkezett és „undorítótnak” mondotta a japán repülők cselekedeteit, amikor elmesélte, hogy többször kellett árokba huzódnia, utban Nankingből Sanghai felé, hogy elkerülje a japán repülőgépek támadását. A sanghaji német főkonzul szintén tiltakozott Hasageva tengernagynál az ellen, hogy a japánok gépfegyverrel támadtak két német urlovasra. Viszont a másik hír szerint Otte tábornok, tokiói német katonai attasé szintén Sanghaiba érkezett s róla úgy tudják, hogy igen nagyjelentőségű politikai kérdésekről fog tanácskozni a sanghaji japán parancsnoksággal.

A windsori herceg egy sájtó-egyesületi lakomán szová tette a róluk terjesztett rosszindulatú pletykázásokat

Uti tapasztalatait följajánlja közéleti kérdések megoldására

Párizsból jelentik: Az angol-szász sájtó-egyesület szerdán a windsori herceg tiszteletére villásreggelit adott Párizsban. A herceg ezalkalommal érdekes beszédet mondott:

— Engedjék meg — mondotta, — hogy tökéletes nyíltsággal beszéljek önökhöz. En és feleségem is ki voltunk téve bizonyos rosszindulatú magyarázatoknak, amely esetleg veszedelmes következményekre vezethettek volna. Önök mindnyájan ismerik azokat a körülményeket, amelyek a múlt évi decemberi eseményekre vezettek és azokat az erőket, amelyek befolyásolták végleges elhatározásomat. Ma igen boldog házasságban élő férj vagyok.

A herceg elmondta még, hogy rövidesen Amerikába utazik. Reméli, hogy utazásai során gyűjtött tapasztalatai felhasználhatók lesznek létfontosságú kérdések megoldásában, feltéve, hogy mondanivalóikat jóakaratóan meghallgatják.

Katolikusok a háborús Kínában

Irtak már a japán—kínai háborúról katonai, politikai, gazdasági, sőt még erkölcsi szempontból is. A nagy angol napilapok hetek óta közlik a közönség köréből beérkező leveleket, amelyek mind a kínai háborút akarják megvilágítani. A mérleg ma körülbelül így áll: a világ részvéte Kína oldalán áll. Japán mellett pedig a történelem kéréseivel érvelnek.

„Kína nagyon beteg és csak a japáni mérge gyógyíthatja meg. A mérge most megkezdte munkáját. Nem tesz semmit, kibírja hatalmas fizikumát. A beteg egyik csuklóján azonban Anglia számlálja az érverést, a másikon Amerika. Van még egy kíváncskodó szomszéd a háttérben: Oroszország!... Ezek teszik bonyolulttá a krízis lefolyását.”

Ez is egy vélemény és pedig nem a legérdekesebb.

Hogyan érinti ez a nagy válság Kína katolicizmusát? Hiszen köztudomású dolog az, hogy Hopei és a Kék folyó vidéke, ahol az ádáz harcok dunnak, katolikus szempontból a legfontosabbak közé tartozik. A hittérítés művei, intézményei itt nagyrészt már a bennszülött kínai papságra van bízva.

Mgr. Yu-Pin, Nanking apostoli helynöke a napokban Rómába jött és érdekes felvilágosításokat adott a katolicizmus szempontjából a három és fél hónapja dúló háborúról. Ő maga is Nankingban — jóllehet a hadsziintértől 200 kilométernyire van — 16 bombázást élt át. A következőkben Mgr. Yu-Pin érdekes felvilágosításait közöljük.

Iskolákat, templomokat pusztít a távolkeleti háború

A háborús részek és az eddig még megkímélt helyeken az Egyház folytatja munkáját az új körülményeknek megfelelően. Azonban a romlás igen nagy. A bombázások számtalan templomot, iskolát, menházat és kórházat gyújtottak fel, romboltak le vagy rongáltak meg. Különösen Hopei tartományban. A tien-tsin-i jezsuiták különösen sok kárt szenvedtek. Több hittérítő fogságba került. Szerencsére azonban az apostoli küldött, Mgr. Zanin, nem volt Pekingben a japán betörés idején. Sianban vezette akkor a Shen-Si tartomány püspöki konferenciáját. Mgr. Zanin több ízben rendelt el nyilvános

könyörgéseket és körmeneteket Kelet megbékéléséért. Hatalmas tömegek és maguk a hatóságok is résztvettek ezeken a körmeneteken.

A fronthez közelebbi részekben az iskolákat többnyire zárva kellett tartanunk a bombázásoktól való félelem miatt. A háborúnak egyébként hittérítő-áldozatai is vannak. Mgr. Yu-Pin maga is felsorolt három európai hittérítőt Paotingfuból. Legtöbbet szenvedett azonban Sanghai és környéke. Számos plébánia és iskola pusztult el. A Szent Szív kórház leégett. Viszont a francia engedményes területen működő egyetem nyitva maradt.

Imát és alamizsnát kérnek a kínai keresztények

A nankingi, hangchow-i, hanyangi és ou-tchang-i apostoli helynökök a kínai Katolikus Akció vezetőjével, Lou-Pai-Honggal együtt alakították meg ezt a sebesült-gondozó és ápoló intézményt. Szorosan együttműködik a Vörös Keresztel. Szózatot fog intézni a világ katolikusaihoz, hogy imádsággal és alamizsnával segíelyezék Kína próbára tett kereszténységét. Az adományokat összpontosítani fogja és a szükség szerint elosztja.

„Ugy világoskodjék a ti világosságotok...”

A keresztények önfeláldozó szolgálatai. Különösen pedig a jó példa Kína egész népének

Papok, akik hősiességükkel felajánlják hivatásukat

Ha a hithirdetés munkáját az események megakadályozzák, viszont annál inkább gyakorolja az Egyház jövendő hivatását: gondozza, gyógyítja a sebesülteket, felkarolja a menekülteket, egyszóval minden eszközzel enyhíteni igyekszik a csapásokat. Itt kell felemlitenünk a Szentatyának a sanghaji és tien-tsin-i apostoli helynök útján küldött segélyeit is. Mgr. Yu-Pin a nankingi franciskánus nővéreket a front közelében levő Hangchowba küldötte, ahol egy 1200 sebesültet befogadó kórházat vezetnek. P. Lebbe száztagú társulatával sebesülthordozást vállaltak. Segítségükre van ebben a munkában a hozzájuk csatlakozott 400 keresztény kínai is. A Peking és Nankow közötti harcokban az önfeláldozás hősi példái adták.

A hittérítők a konzulok figyelmeztetésére sem hagyják el a veszélyeztetett helyeket, hanem szolgálnak hősiességgel a szeretet jegyében.

rokonzenvét ébresztette föl. Különösen a papság magatartása dicséretreméltó, mert még a háborús szenvedélyek tüzeiben is semleges maradt és munkáját kizárólag a hit és a szeretet jegyében végzi. Valóban jó alkalom ez a tűzpróba arra, hogy az Egyház igazi arcát példájukon keresztül megmutassák.

Csang-Kai-Sek tábornagy megértően viselkedik a katolikus missziókkal szemben (ő maga protestáns) és nem követeli a politikai magatartást. Mgr. Yu-Pin szerint az Egyház mostani magatartása és a kínai nép megértése a jövőben Kínában nagy térítési lehetőségek körvonalait vetik előre.

P. I.

Papini előadást tart a magyarországi Eucharisztikus Világkongresszuson

Budapestről jelentik: Az Eucharisztikus Világkongresszus Előkészítő Főbizottsága meghívta a világhírű író, Giovanni Papinót a budapesti világkongresszusra és felkérte, hogy tartson előadást a kongresszus egyik ülésén. Papini professzor most értesítette a főbizottság elnöksé-

gét, hogy örömmel jön a kongresszusra és eleget tesz az előadásra vonatkozó felkérésnek is. A budapesti kongresszus programja tehát új élettel gazdagodik, mert Krisztus életének világszerte ünneplései írója késéskívül hatalmas megnyilatkozással fog szolgálni.

Hogy van apám?

Írta: Marék Antal

Az apa munkás. Egy a millió közül. Névtelen. Nem marad meg belőle más, mint ez a kis történet, mellyel szármunkat kiérdemli. Az apa tehát munkás, becsületes ember. A tisztá embereknek van valami láthatatlan stigma a homlokukon, az ember szégyenkezve ereszkedik beszedbe velük, mert erzi közelükben saját gyarlóságát. Ez az ember is ilyen.

Az apa sokszor betegeskedik. Talán ez az oka annak, hogy bolcs dolgokat tud. Sokszor ezerte maga körül a halált s megbékélt vele. Hosszas és kínos harcaiban, amit éjszakánként a levegő-ért vívott, közel jutott Istenhez.

A fia szintén munkás. Ugyanabban a gyárban dolgozik, ahol az apja. Az apja harcolta ki az állást a felügyelőnél, évek hosszú során keresztül végzett tervszerű megközelítéssel. Apró figyelemességekkel jelezte, hogy kérése lesz hozzá. A rábizott munkát becsületesen elvégezte mindig, szinte túlzott lelkiismerettel. Itt-ott egy-egy elejtet szóval panaszkodott is:

— Bizony hat gyermekem van odahaza, felügyelő úr. Sok kenyér kell ám oda.

A felügyelő már tudta, hogy ennek kérés lesz a vége. S amikor egy reggel az egyik tanonc jelentette, hogy tudósításhurujával szanatóriumba utalták, az apa remegő hangon akadozva adta elő a kérését, hogy a fiát szeretné bejárnatni, ha a felügyelő úr...

— Jól van, — mondta a felügyelő. — Holnap hozza be a fiát.

Milyen lassan érkezett azon a napon haza. Pedig alaposan kilépett. A tüdeje alig bírta ezt a szokatlan iramot. Mikor benyitott a konyhába, alig tudott szólni. Az asztalra ráfeküdt a mellére s nem engedte, hogy örömeivel berontson. Várnia kellett, amíg egy kicsit lecsendesedett vergődött szíve, megnyugodott ziháló tüdejé. Csak akkor szólalt meg:

Ferit felvették.

Az asszony összecsapta a kezét, a kötője után nyúlt, mert már abban a pillanatban sírni kezdett. Mindig sírt, ha történt velük valami.

— Na ne sírj — mondta neki az ura. — Nem kell sírni.

— Nem sírok — mondta az asszony s a vapát tállalta az asztalra. De könnyes szemén keresztül alig látálta meg a kanalat. Az ura csak nézte, kicsit büszkén, elismerő szavakat várt azért, hogy ebben a munkanélküli világban a felvétel sikerült. De szegény asszony most nem hullatott elismerő szavakat. Egy pillantás könnyes szemén keresztül az ember felé, egy apró kis tétova mosoly sok mindent megmagyarázott és megköszönt.

— Hol van Feri?

— Feri?

Az asszony kedvetlen mozdulatot tett.

Kire ütött ez a gyerek, egyikük sem sejtette. Rossz gyerek volt. Az apja sohaem tudta megbocsátani neki, hogy betesége idején egyetlen egyszer sem kérdezte az apjától, hogy, mint van. Esténként, amikor a láz már magasra szökött s a meggyötört szív csak éppen vergődött mellében, bejött a fiú szóltanul, nem volt egy pillantása sem az apja felé.

Most is az örömeben ebben a szent pillanatában nem volt odahaza. Késő este jött meg, morogván, fáradtan.

— Feri! — mondta az apja csendesen.

A fiú megrezgett.

— Tessék.

— Holnaptól bejársz te is a gyárba.

Nézte a gyermek arcát, kereste rajta az öröm sugarát, a mosolyt. Semmit sem talált. Ez elszomorította.

— Nem örülsz?

— De.

— Ebben a munkanélküli világban. Ebben a mi nagy szegénységünkben, te nem örülsz, hogy dolgozhatsz és segítségünkre lehetsz? — emelte fel a hangját az apa.

— Nekem mindegy. — morogta a fiú rosszkedvűen.

— Mindegy, — kiáltott az ember felajdulva.

Mindegy. Ez a köszönet, hogy felneveltek, te... te gazember...

S már vágott volna a fiú felé nagy elkeseredésében, ha közbük nem áll az édesanya.

— Ne bántsd, jaj meg ne üsd — sikoltotta.

A nagy örömeinek vége lett. A fiú szóltanul ült az asztal mellett a sarokban. Az újságot olvasta, amivel az anyja az asztalt letakarta. Az apa asztalmas rohamot kapott, bement a szobába s meggyújtotta a füstölőport. Máskor ez segített, de most csillapíthatatlan volt a rohama. Egész éjjel kinlódott az ágyban. A felesége átszólt hozzá éjjel:

— Ne hívjak orvost?

— Nem. Majd elmúlik. — Közben arra gondolt, hogy milyen jó volna meghalni.

A fiú azért másnap kelletlenül felkelt s elindult az állomás felé, hogy a munkásvonattal ő is bemenjen. A reggeli közben szóltanul mentek egymás mellett. Az apa elejtett egy-két szót a gyárról, a felügyelő úrról, akinek ezt a nagy szerencsét köszönhetik, de aztán nem történt egyéb. A fiú csak dűnyögött, de nem szólt.

Ez a konoksága megdöbbentő volt.

Múltak a hetek, múltak a hónapok. A gyerek minden héten hazaadta a fizetését. Aztán egyszer egyik szombaton nem volt a borítékban semmi. A fiú előleget vet fel s ez került levonasra. Ez volt az első baj vele. Aztán egyik nap elcsavargott a munkahelyéről. A felügyelő szólt az apjának. Mi van a gyerekkel? — Beteg, — hazudta kétségbeesetten. De már tudta, hogy ennek nem lesz jó vége.

Tavasz lett. A kődös téli napok végetértek. Elmúlt néhány hét és nem történt semmi. Már már bizakodóan tekintettek a fiúra. Talán... Talán...

Aztán egyszerre nagy baj lett. Egyik reggel elaludtak az időt mindketten. Mire magukra kapták a ruhát, már messziről hallották a vonat zakatolását. Szaladtak az állomásig mindketten. A fiú jobban bírta, elhagyta az apját, aki ziháltan, verejtékezően érkezett az utolsó pillanatban. A kalauz segítette fel a lépcsőn mert nem volt jártányi ereje

Elképzelhetetlenül megszegyenítette a pénzügyi hatóságot...!

— mondotta a ciucmezei pénzügyigazgató

Florescu kincstári ellenőr sajtóper indított lapjaink ellen, de mi lennartjuk állításainkat és — bizonyítunk. Fejmosást kapott a lúlbuzgó adópasa a pénzügyigazgatótól

Mercurea-Ciuc. Saját tud. A frumosai M. Ioan Florescu, 27 éves kincstári ellenőr tulbuzgó-ságáról már megemlékeztünk előbbi híradásainkban. Megirtuk, hogy fiatalsága ellenére súlyos felelősséggel járó és igen nagy tapasztalatot igénylő, egy egész járás területén uralkodó hatalmasság lett. Nem csoda tehát, ha bizonyos tekintetekben eldobja a sulykot. Gondolt merészet és nagyot — amint már meg is irtuk — maga elé rendelte Frumoasa járási székhelyű nagyközség nyolc székely szövő-fonó asszonyát, névszerint Nagy Ignácné, Antal Dánielné, Péter Lajosné, Imre Józsefné, özv. Pál Istvánné, özv. Balázs Antalné, Miklós Albertné és Miklós Józsefné idősebb férjes nőket és kijelentette, hogy „cseregével” (házi gyapju takaró) kereskedést üznek (comertul de cerzi) és ezért adót tartoznak fizetni. A székely asszonyok, akik mint ezeröttszáz éve minden elődjük, házi, saját gyapjuból fonnak, szőnek, ványoltatnak csereget és ha felesleg akad, azt vásáron értékesítik is, legtöbbször éppen az adó fizetésére, kijelentették, hogy nem tartják törvényesnek a megadózást és nem fizetnek egy banit sem. Erre Florescu ellenőr Nagy Ignácnét 12913, Miklós Albertné 6419, Antal Dánielnét, Péter Lajosné, Imre Józsefnét

és Miklós Józsefnét egyenként 2488, özv. Pál Istvánnét és özv. Balázs Antalnét fejenként 1741 lei üzleti adóval és bírsággal sújtotta. Ez utóbbit azért, mert nem tettek adóvallomást. Az adó és bírság kivételéről nem értesítette a székely asszonyokat, hanem a IV. kerületi adóhivatal egyik alkalmazottja, Gondos utján már felszólítást is küldött, hogy az asszonyok tizenöt nap alatt fizessenek.

Florescu ellenőrnek ezt a példátlan tájékoztatatlanságát közölték az Országos Magyar Párt ciucmezei irodájával, ahonnan írásbeli beadványban jelentették azt Mares pénzügyigazgató-nak. Jóllehet a pénzügyigazgató intézkedett, a felszólítás után huszonhét napra kikézbcsítette az ellenőr az adókövetési jegyzőkönyvet is a bírságolási határozattal együtt. A nyolc székely asszony erre a jegyzőkönyvekkel ismét bejött a Magyar Párt irodájába, ahonnan dr. Pál Gábor orsz. képviselő felkérésére dr. Pitner Árpád és Adorján Imre személyesen tettek újabb feljelentést Mares pénzügyigazgató-nak. A teljesen légből kapott adóalapok igazolására egyetlen kivételi jegyzőkönyvet mutattak be. Nagy Ignácné „cserege kereskedelme” után irdó és mondó: ötvenezer lei évi tiszta jövedelmet állapított meg.

Erre az emberséges és szelid természetű pénzügyigazgatót is elhagyta a türelme. Távbeszélőhöz hívta Florescut.

— Elképzelhetetlen mértékben megszegyenítette a pénzügyi hatóságot — mondotta. — Tudja, hogy ötvenezer lei tiszta jövedelemnek milyen tőke felel meg: ötszáz ezer lei, vagyis félmillió. Most a fellebbezési bizottság és a törvényszék előtt mit fog szólni? Nagy Ignácné esetében például évi egyszázhusz darab csereget kellett volna értékesíteni. Hát létezik ez? Nincs itt üzembről szó, minden falusi asszony, legyen az székely, vagy román, ősi foglalkozás címén üzi a házi szövés-fonást, ami mindaddig adómentes, míg a sajátjából készíti, még akkor is, ha értékesíti. Ha nem ismeri a helyi viszonyokat, kérjen tanácsot, mielőtt ilyen bakklövéseket elkövet az illetékes előjáróságtól. Ezt elmulasztotta és most neveltség tárgyává alacsonyította le az adókövetések menetét. Több szaktudást, tapasztalatot és megértést kérek a jövőben. Jó napot!

Ilyen fejmosást, azt hisszük, nem kapott a fiatal ellenőrhatalmasság. Munkatársunk is jelen volt a beszélgetésnél, különben el sem hittük volna, bár Mares pénzügyigazgató megértő és jószándéku eljárásait több alkalommal volt módunkban tapasztalni.

Most a nyolc székely asszonyra költséges eljárás járul. Husz nap alatt fellebbezést kell beadnia úgy az adókövetési fellebbezési bizottsághoz, mint a bírság jogtalansága ellen a törvényszékhez. Ügyvédet kell fogadniok. Idővesztő tárgyalásokat kell járniok, mindezt pedig azért, mert Florescu ur enyhén szőva felültes volt. Közben pedig a kivetett adót és bírságot minden jogtalansága ellenére behajthatják — ha van miből! Megígérte Mares pénzügyigazgató azonban, hogy megfelelő behajtási felfüggesztést eszközöl ki a fellebbezések, illetve a törvényszéki tárgyalások eldőlteig.

It emlitjük meg, hogy Florescu ur lapjainkban munkatársunk által irt közérdekű cikkeket kifogásolta és sajtóper megindítását kérte. Kijelentette, hogy meg fogja mutatni, hogy neki lesz igaza. Ezzel a teljes közérdek szolgálatában álló újságíró nem törődik. Állításainkat minden illetékes fórum előtt fenntartjuk, bizonyítjuk, sőt még a kelleténél többet is, ami nem tartozik egyelőre a nyilvánosság elé. Tehát Florescu ellenőr ur: ime, itt a harmadik írásunk is! Csak azt csodáljuk, hogy a frumoasai csendőrség kinek a rendelkezésére folytat kihallgatásokat — sajtóperben. Mert 26-án maga elé idézte Nagy Ignácnét, Pál Istvánnét, Vitos Józsefnét, Balázs Antalnét és Bärthá Jánosné és az éppen ott tartózkodó Sárig Imréné bárzovai asszony tolmácsolása mellett kihallgatásokat folytatott. El lehet gondolni, milyen vallomások tolmácsolódtak egy egyszerű székely asszony román tudására. No, de állunk elébe a fejleményeknek!

Albert István.

Az újsajtó megrendszabályozása és frontharcos törvény Magyarországon

Budapestről jelentik: A kormány szerdán délután minisztertanácsot tartott, mely a zug-sajtó megrendszabályozásával foglalkozott. Minisztertanács során Röder honvédelmi miniszter bejelentette, hogy a csütörtöki nap folyamán benyújtja a képviselőházban a frontharcos törvényjavaslatot. A minisztertanács éjjel negyed 1 órakor ért véget.

NEM HIANYOZHAT EGY HAZTARTASBOL SEM

ARAGAZ

— Tüdőgyulladás, — mondta az orvos, amikor másnap megvizsgálta.

Súlyos napok voltak ezek. A friss tavaszi szél, ami azon a reggelen fújt, ágyának döntötte a családfőt. Kevéske táppénzt hozott a posta hetenként egyszer. A fiú már szombaton kevesebb pénzt hozott haza, következő szombaton már csak az üres borítékot. Újabb előleg.

S jött minden este haza a munkából vagy a csavargásból, de egyetlenegyszer sem állott meg az apja ágya mellett s nem kérdezte meg, hogy vagy apám?

Ez mindennél jobban fájt szegény apának. Azon a délutánon, amikor az üres borítékot átnyújtotta, nagyon rosszul volt az apja. Halott-sápadt arcából csak a két jóságos szeme fénylött elő. A test hideg volt s verejtékes. A fiú fél-szemmel leste, ahogyan mennyezetre függesztett szemével szinte megdicsőülten feküdt a csikos dunyha alatt. Valami kevés szánalom ébredt most benne, de aztán a pénzre gondolt, amit el-rejtett s mielőtt az édesanyja elővette volna, kismfordált.

Beutazott Pestre. Egész éjjel egy kis kocsmában mulatott a Kertész-utcában. Reggel bódultan kibotorkált a körútra.

Egy villamos elkapta és maga alá temette. A korahajnali órában tejeskocsiak dübörögtek az utcákon. Álmos pincérek, szomorú leányok lézengtek a sarkokon. Népes kis csoport gyűlt össze a villamos köré.

— Meghalt — legyintett az egyik pincér-leány.

Tűzoltók jöttek s éles szírnahanggal a mentők.

— Az egyik lába... morogta a mentőorvos. Gyors kötést alkalmaztak, aztán villámgyorsan vitték sebészetre. Az egyik lábát amputálni kellett.

Hetek múltak el, amikor hazakerült. A gyár autója hozta haza, szegyenkezve botorkált be a mankókon. Az apja még az ágyban feküdt, gyengélkedett. A tüdőgyulladása elmúlt ugyan, de

annyira gyenge volt, hogy nem tudott labra állani. Könnyes lett a szeme, amikor a fia nagy fáradsággal bevászorgott s az előre megvetett ágyba az apja mellé lefeküdt.

Riadt csend ékelődött közük.

Az ócska vekker sietve botladozó mutatóival kísérté az időt.

Kint nyarbahajló tavasz volt. A nyitott ablakon friss szelek fújdogáltak s meglebbentették az ócska ablakfüggönyt.

Megint csend, a távolság, ami kettőjük között a gyerek kamaszkora óta elterpeszkedett.

De valami változás mintha lett volna. A fiú tiszta szemekkel nézte a mennyezetet. A sápadt, sok vért vesztett arc nemes vonásokba formálódott, mióta nem látta. A szeme feltisztult, egy kicsit már hasonlított az apja kék szeméhez. A fiatalság tüze fénylett ott csupán s nem a gonosz-ságé.

Az anyja kint ebédet készítet.

S akkor ott, abban a pillanatban, megszólalt a fiú. Megszólalt, odafordult apjához s megkérdezte:

— Hogy van, édesapám?

Nagy szenvedés kellett hozzá, hogy eljusson ehhez a néhány szóhoz. A lábát szelte le a gép, hogy újra ember legyen.

Az apja szívéből most felszakadt a hetek óta visszafojtott aggodás és keserűség. Kinyult a fia felé, megmarkolta a kezét, magához húzta s mint apró, kicsi gyerekkorában, megcsókolta.

— Jól vagyok fiam, jól vagyok — mondotta egyszer egymásután s azt hitte, hogy most, most hal meg ebben a pillanatban s egyenesen a mennyországba kerül innen. A szegény agyon-dolgozott feleséggel, a hat gyerekkel és harsónak szólnak meg sohasem hallott zenével s valami irdatlan magas és mégis közellévő trónusról lassú lépésekkel örömteli arccal feléjük közelített az Isten. S ő pedig ott áll büszkén, a jól végzett munka örömeivel szelid két szemében s az egyik karjával könnyed mozdulattal a fia vállát öleli, aki immár mankó nélkül áll ott mellette s ő is örömteljesen mosolyog.

EMBEREK ÉS TAJAK

Uti jegyzetek Ausztriából

Nem vagyok hivatalos kiküldött, nem várnak sehol, azt sem tudja senki, hogy érkezem; hogy uton vagyok, azt is csak kevesen. Bejelentett megbeszéléseim nincsenek. Csak megjelenek valahol, mint maga a csend és úgy nyílik felém a sok idegen élet, természetesen és elhúzódság nélkül, mint a földet kitélt ölése vagy aszályos szomorúsága.

Az utak? Bizony hosszúak, fáradságosak, végelethatalanok... Aszfalt-, beton-, bazaltutak. Kergeti rajtuk örömet, bánatát, jövőjét, kenyerét, gyalogosan és sokfajta járművel az ember.

A Graz és Bécs felé vivők talán a legtar-
kábbak. Az autók elhúzó burrogása után nap-
nap után fáradtan poroszkálnak a gyalogosok.
Munkanélküliek. Naponta találkozik az ember
tíz-tizenötével. Meg-megszólítják az embert. Ci-
garettát, pár fillért kérnek. Utba veszik az apró
kis falvakat a hegyek hónaljában megbújít
parasztházakba. Így jutnak el a két városba:
Grázba és Bécsbe. Országúton sehol annyi
munkanélkülivel nem találkoztam, mint e két
városba vivőkön. Még nálunk sincs annyi „va-
gány”, különösen így nyáron, mikor falun jó
napszámért akad munka. Itt falun sincs. Pa-
naszkodnak: kosztért, lakásért aratnak legtöbb
helyen. Természetes inkább róják az utat a két
város között, gyári munkát keresve, hiszen étel
akad a sok apró malom szegény-asztalnál és a
jószerű emberek maradványából, éjjeli szállás
boglyák, kepek tövében, pajtákban vagy istá-
lókban. Néha pár fillér is kerül. És megvan a
remény, a városban talán akad rendes munka!

Ezek a vándorok az én felvilágosítóim.
Ezek az útravetettek, akik várják mindig egy-
azon reménnyel emberektől, rendszerektől, ál-
talában mindentől és mindenkitől a megváltást.
Mások ezek az emberek a mi városokat járó
munkanélkülieinknél, csodálatosképpen nem
pesszimisták, nem következetesen zúgolódnak,
inkább olyan „apostoli” csavargók, akik meg-
emelik kalapjukat az útszéli kereszt előtt és
túlnéznek a hegyeken. Még csavargókban is
külön osztrák típus ők. Most várják a spanyol
polgárháború befejezését. Oda kell majd az
építő munkás, és mondják, hivatalos körökben
is számítanak rá, hogy Franco győzelme után
a romok helyén épülő új Spanyolország egy
időre leveszi Ausztria válláról a munkanélkü-
lick nagy tömegeit.

Igy érünk Grázba. Talán legtalálóbban így
lehet jellemezni ezt a várost, ahogy egyik te-
rences atya mondta: Stadt der Barmherzigkeit.
A jószívűség városa. Tipikus osztrák város, ki-
rándulókkal, katonazenével a városparkban,
dómmal, szerzetesekkel, udvarias rendőrökkel.
Az idegennek nem mond semmi újat, nem
mutat semmi nagystílust, csupán kibővült foly-
tatásaként tárul ki az apró kis falvakra és
legfeljebb harmonikus nyugodtságával ejt ámu-
latba. A polgáriasság esendes állomása, ahol
megpihenhet az országutak vándora, szívesen,
„grüss Gott”-tal köszöntik a kéregetőt és segí-
tik is valamivel, hogy könnyebb szívvel és erő-
sebb reménnyel indulhasson tovább Bécs felé,
ha itt nem talál munkát. A város végében van
egy régi, omladozó kolostor. „Hullik a fal, vi-
gyázat, közel menni veszélyes!” — ez a felírás
tartja tőle távol az embert. Mögötte apró tavá-
szélesített hegyipatak és egy vén, hápogó val-
kacska. Lehet, hogy csak azért, mivel kicsit költő
is vagyok, de ez a kép fogott meg legjobban
Grázban.

Innen Bécs felé a Semmeringen keresztül
visz az útunk. Itt már olajosak, portalanok az
utak, nem járják őket kenyér után az életről
kikopott emberek; mintha félték magukat a
szépség, a jólét és boldogság vágyától. Az Isten
Potemkin-vidéke ez. Az emberek ivadéka,
akik először csodáltak rá itt a természet szep-
ségében remeklő Istenre és meghúzódtak a

fenyvesek és havasok tiszta hallgatásában, most
szükségszerűen hasznélvezői ezeknek a gyö-
nyörű vidékeknek. Kizökken itt az ember a
földönjáró életből, vagy talán inkább föleje
emelkedik annak, és minden kicsit történelem,
rajta kívül álló szépség, teremtető kéz lesz körü-
lötte. A rohanó kis patakok csobogásában,
mintha a hegyek titkos ölei suttognának és
reggelente, mikor a szürke ködpongyolán ke-
resztül a nap beleszókol a fenyvesek illatos, söté-
tét hajába vagy a havasok villódzó, szízi fehé-
ségébe, kell, hogy kinyújtózzon az ember test-
ben, lélekben az ég felé...

Bécs. Idetorkollanak a kis állam végső út-
jai. Hangulati és történelmi képe egészen más,
mint Grázé. Ez nem a szélesebbé zsúfolt pa-
rasztházak folytatása többé, inkább azoknak
örző állandósága és életük alakító, családias
irányítója. Ausztria, a németeknek, de inkább
a régi kereszténységnek ez az Ostmarkja, min-
dig külön szellemi terület, amely idővel nagy
szellemi könnyedséggel, magasabb szempon-
tokból és érzékeny lelki habitusával egyesítője
lett a nyugat-keleti és észak-déli kultúráknak
és nemzeti érdekeknek. Bécs ennek az osztrák,
mondhatnám sokszor kultúrhatalmi osztrák lé-
leknek és katolikus Ostmarknak fővárosa, álta-
lunk föl szabadult örülő szerepe és felelősége
alól és mint büszke császárváros, pompázó ba-
rokkba öltözött, nemesak külsőleg, hanem
belső, polgári életében is. Valahogy mindig
Közép-Európa szíve volt ez a város. Hatalma-
ban sem zord, legfeljebb szövevényes. A Habs-
burgok családi és hatalmi fészke, országok és
tartományok fővárosa most sem vesztette el
rég, elkényeztetett gyermek-allűrjeit. Ugyanaz
a város, mint volt a német-római császárság és
a monarchia idejében, hatalom nélkül, de
ugyanazzal a gondoltan könnyedséggel, kihasz-
nálvá a múltnak dicsőségét és fennmaradt em-
lékeit. Kicsit el is szomorkodik az ember, látva
a múlttal való kufárkodását.

Maga Ausztria. Seipel, Dollfuss és Schu-
schnigg Ausztriája, külső formájában és pol-
gárainak egyéni, belső életstruktúrájában sem-
mit vagy alig-alig különbözik a Habsburgok
Ausztriájától, csupán állami berendezése válto-
zott meg és politikai, illetve hatalmi súlya to-
lódott el. Azonban eme hatalmi elgyöngyülésében
is megmaradt nagy helyzeti energiája, hogy
ékkül szolgál egyes államok külpolitikai surló-
dási területén.

Hogy nagy tömegeiben a mostani és előb-
beni szociális intézkedések mellett nagy
munkanélküliség ellenére sem hatotta át őket
a nemzeti szocialista ideológia, sőt attól nagy-
részen visszavonultak, annak a német-osztrák
szerződésen kívül, az osztrák néplelek különös,
nyugodt és vallásos szellemiségében van a ma-
gyarazata. Az osztrák nép ugyanis sokkal in-
kább kispolgár, minthogy polgári napjai sza-
badságát fegyvelmezett katonás neveléssel, eset-
leg masírozással töltse ki; nem hiába volt góca
délnek is, átvette azonban a jellemző „slampé-
riát”, átvette azonban a humanitást és a latin
műveltséget is. Eppen ezért nem hatnak rá az
egyszerű és nyers jelszavak és a mostani né-
met politikai szellem is inkább elriasztóan,
semmint esabítóan hat az észak-németeségnél
sokkal differenciáltabb, érzékenyebb szellemű
és mélyebb vallásosságú osztrák emberre.

Azért indultam útra, hogy szomjas ér-
kekkel rászívjam magamat az élet csillagszám-
pórusú titkaira és megkóstoljam a más orszá-
gok számára adott kenyeret és bort: — Ausztriá-
ban nem részegedtem meg, csupán ábrándoz-
tam kicsit, nem sírtam, csak szomorkodtam,
nem ujjongtam, csupán megnyugodtam.

De az osztrák nép megismerésével egy arc-
cal emberebbé teljesedtem

Surbán Frang Zoltán.

Tizenkilencéves korában halt meg Tisza Domokos, de száznál több költői művel gazdagította irodalmunkat

Sok kiváló férfit adott a magyar közéletnek,
a magyar kultúrának a Tisza-család, de még a
nőtagjai is kitüntették magukat a haza védelmé-
ben, vagy a kultúra szolgálatában. Bihar megye
és Várad városa különösen összeforrt a törté-
nelmi múltban Tiszákkal, akiknek hatalmas
birtokai itt terültek el s a törökök ellen hőse-
sen védtek ezt a várost. A Tisza-családnak két
ága volt: a borosjenői nemesi famila és a boros-
jenői s szegedi grófi család. A grófi aghal közeli
rokonságba kerültek a transzylvániai grófi család-
dok közül a Telekiek, a Zeykek, a Bethlenek és
a Sándor-családok, amelyeknek ma is itt élő le-
származottai épp olyan tevékeny részt vesznek a
magyarság kulturális és gazdasági küzdelmei-
ben, mint a nagynevű ősök.

A Tiszák közül legjobban Tisza Kálmán és
Tisza István nevei mentek át a köztudatba, de
már az egészen fiatalon elhalt Domokosról keve-
set tud a mai fiatalok. Pedig épp mostanában
élenk megmozdulás volt észlelhető a transzylván
fiatalok körében s bizonyos, hogy ha Tisza
Domokos ma él, ott lángolt volna ő is a „Vásár-
helyi találkozón” s mennydörgő költeményben
serkentette volna az ifjúságot.

Tisza Domokos száz év előtt született, 1837
október 27-én. Testvérecége volt Tisza Kálmán-
nak. A szabadságharc idején mindössze tíz egy-
nehány éves, de a nemzeti küzdelem és Petőfi
lángelke mely benyomással voltak reá. Költői
kedélyének kifejlődésére művelt, szellemes, poé-
taf lelkületű édesanyja, Telek Juianna
grófnő és Arany János is nagy hatással voltak.
1851-ben ugyanis a geszti kúriához került Arany
János, a kis Tisza Domokos nevelése végett és
akkor egy fél évig foglalkozott vele, később pedig
ismét két hónapig. Arany vezetése alatt bővítette
Tisza Domokos világirodalmi olvasottságát és
tőle vett arany költői fejlődése is.

Ha olyan fiatalon el nem kell pusztulnia, ta-
lán a magyar irodalom legragyogóbb nevei kö-
zött talán helyet magának. Még az érettségi vizs-
gája előtt állt, amikor meghűlt és tudóhaj tá-
madta meg. Természetes, hogy igen gondos or-
vosi kezelésben részesítették s bár édesanyjával
előbb Olaszországban, majd Egyiptomban kere-
sett gyógyulást, — a tudóhajjal nem tudott meg-
birkózni és 1856 január 21-én 19 éves korában
meghalt.

De ez a fiatal élet nem múlt el nyomtalanul.
Száznál több költeménye maradt, többnyire lírai
versek, finom dalocskák és néhány erőtéljes,
hazafias költemény. A versei javarészt édes-
anyja adta ki, „Tisza Domokos hátra-
hagyott versei” címen. E kötet második
kiadását már a fiatal költő volt professzora,
Arany János rendezte sajtó alá s a népszerű
Olesó Könyvtárban jelent meg, Arany igen érde-
kes előszavával.

Tisza Domokos versei között van egy na-
gyon kedves „Savoyard dal”, amelyet mű-
kedvelők még a századfordulón is szívesen ad-
tak elő, s amely mintegy előfutárja volt a ko-
molyabb chausonoknak. Ezt a kis dalt itt közöl-
jük:

Savoyard dal.

Dzindzin, Dzindzin, Dzindzin, Dzin,
Adjatok meg egy kicsinyt,
Nézzetek a kis fiút,
Aki előtökbe fut.
A kis fiút, a kis lányt,
Táncol, ugrik, csókot hány,
Hupp, hepp, hupp, hupp, hepp hupp,
— Rövid láb, hosszú papucs.

Dzindzem, Dzindzem, Dzindzem, Dzem,
A hegyek közt születtem,
Málén tartott az anyám,
De az is elfogyott ám!
Párizsba kellett mennem,
Jaj, de sokat éheztem!
Az nem jó, az nem jó!
Jobb Párizsnál a konyhá.

Dzindzin, Dzindzin, Dzindzin, Dzin,
Adjatok már egy kicsinyt,
Csak úgy ugrunk, énekelünk,
Ha garast löktök nekünk,
Ugorj Anna! Ugorj Jacques,
Ugy élnek el az árvák!
Merci oh! Merci oh!
Gyúlt egy kis útraváló.

Olvassátok és teriesszétek
a Magyar Lapok-at!

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldós: Egész évre 600, félre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 lel.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félre 25 P, negyedévre 13 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnep 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felölsszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
Cluji szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat sem őrztünk meg és nem adunk vissza.
Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

MÁRIA KIRÁLYNÉ SZÜLETÉSNAPIJA

Oradea. Saját tud. A rendőrkezesztura ma délelőtt az alábbi rendeletei adta ki: Holnap, november 29-én ünnepli az ország népe Mária királyné születésnapját. Ebből az alkalomból elrendeljük, hogy az összes házakat fel kell lobogóztatni és az üzletek bejáratánál is az előírásos módon kell kitűzni a nemzeti színű lobogót. Este az üzletek kirakatait tizenegy óráig ki kell világítani.

Meghalt Wlasits László, a bucaresti magyar társadalom egyik vezető tagja. Bucaresti. Saját tud. A fővárosi magyar társadalomnak mély gyászja van. Wlasits László mérnök 59 éves korában meghalt. Wlasits László régebben tevékeny vezetőszeretett volt a fővárosi magyar társadalmi életben. Az elhunyt mérnök özvegyet és négy árva hagyott maga után.

LESZÁLLITOTTA A CFR A TIKETT ÉS A GYORSVONATI MELLEKLET ÁRÁT. Bucaresti. Saját tud. A CFR vezérigazgatósága leszállította a gyorsvonati mellékletek (supliment) és a Rapid tikkettjeinek díját. — Itt írjuk meg, hogy Jonescu tábornok, a CFR vezérigazgatója csütörtökön Párizsba utazott. A tábornok csak néhány napig marad a francia fővárosban. Utazásának céljáról nem nyilatkozott.

PÁL JUGOSZLÁV RÉGENSHERCEG A BANATBAN. Timisoara. Saját tud. Pál jugoszláv régensherceg a sinaiai ünnepekről hazatérőben a Banatba érkezett. Jugoszlávai kíséretén kívül Cancicov pénzügyminiszter, Mihail román tábornok, Mihalescu és Vlaesen őrnagyok kísérik az udvar megbízásából. A régensherceg a timisoarai Vadászerdőben meglátogatta az udvari vadászterülethez tartozó fácsnást, majd Banlocra utazott Erzsébet királyné meglátogatására. A banloci uradalomban valószínűleg udvari vadászatot rendeznek tiszteletére.

Bérmálás Aradon. Timisoara. Saját tud. Pacha Agoston dr. megvesszőpök vasárnap, Krisztus Király-ünnepén, Aradon a bérmálás szentségét osztja ki.

Zürichi zárlat. Párizs 14.51, London 21.48, Newyork 433.62, Brüsszel 73.19, Milánó 22.83, Amsterdam 239.72 fél, Berlin 174.27 fél, Bécs — schilling 80.20, Prága 15.19, Varsó 81.90, Belgrád 10, Bucaresti 325.

A SVÉD TRÓNÖRÖKÖS NYOLCNAPOS KÖRUTJA ROMÁNIÁBAN. Bucaresti. Saját tud. Gusztáv Adolf svéd trónörökös, aki részt vett a sinaiai ünnepeken, nyolcnapos körutat tesz az országban. Körutja során szerdán a petróleumvidékre, Morenibe látogatott el.

MAGYAROK KIVÁNDORLÁSA KANADÁBA. Ottavából jelentik: A kivándorlási hivatal hivatalos évkönyve bejelenti, hogy a Kanadába kivándorolt magyarokat a jövőben akkor is magyarokkn könyvelik el, ha bármelyik utódállamból vándoroltak is ki. Ezzel a kanadai magyaroknak régi sérelmét orvosolták. Eddig ugyanis az volt a gyakorlat, hogy a kivándorolt kisebbségi magyarokat cseheknek, románoknak, vagy jugoszlávoknak könyvelték el, aszerint, hogy melyik államból vándoroltak ki. Az évkönyv szerint ez év első hónapjában, tehát 1937 júniusáig bezárólag Magyarországból 270, Csehszlovákiából 711, Jugoszláviából 454, Romániából 162 egyén vándorolt ki. Az utódállamokból kivándoroltak közül csak 125 nem volt magyar.

Felmentették a bajamarei városi főszámvevő merénylőjét. Satumare. Saját tud. A tavasz folyamán az egyik román hetilap hasábjain rendkívül súlyos vádak hangzottak el Drensea Nicolae Bajamare város főszámvevője ellen. A cikk író azt állította, hogy Drensea a forradalom idején jelentős szerepet játszott és része volt az egyik satumaremegeyi román pap meggyilkolásában. A cikket elolvasta Pasca Vasile bajamarei fiatalember is, aki elhatározta, hogy a vádakat válasz nélkül hagyó Drenseat felelősségre vonja. Beállított a főszámvevő lakására, de nem ismertette jövetelének tulajdonképpeni célját, hanem előadta, hogy állást szeretne kapni a városnál és ehhez a Drensea közbenjárását kéri. A főszámvevő megígérte, hogy eljár az érdekében. Drensea vendégét a kapuig kísérte. Amikor bucszkodásra került a sor, Pasca, aki tagja a „Totul pentru tara” nevű alakulatnak, szigorú hangon megkérdezte Drenseat: miért hagyja szó nélkül a lap súlyos vádjait. A főszámvevő nem válaszolt, hanem sarkonfordult és faképnél hagyta a feibőszült fiatalembert, aki a következő pillanatban Drenseara lött és elmenkült. Drensea sérteletlen maradt. Pascat később a rendőrség letartóztatta és bekísérte az ügyészségre, ahol a vádtanács vizsgálati fogságba vetette. Két hónapi vizsgálati fogság után, ügyét most tárgyalta a törvényszék. Pasca a bíróság előtt azt állította, hogy nem revolverből, hanem riasztópisztolyból lött a főszámvevőre. Az ügyész vádbeszédében azt bizonyította, hogy Pasca egy ízben belélt a zsidó templom ajtaján és dr. Krausz Mór főrabbit a lakásán lelővéssel fenyegette meg. Most pedig Drenseat akarta eltenni láb alól. A védelem ezzel szemben kimutatta, hogy Pasca ellen nincs tárgyi bizonyíték. A bíróság ezek után felmentő ítéletet hozott, amit a vád táblához fellebezett meg.

ARCBŐRELRAGADÓ LESZ

ha rendszeresen használ
Palmolive szappant, a
toilettszappanok legfi-
nomabbját

Feljegyzések

A vezető svájci folyóiratban, a Schweizerische Rundschau egyik közelebbi számában a helvét ifju-konzervatívok vezető-embere Hackhoffer a svájci állameszme váltságáról ír.

Abból indul ki, hogy a svájci federalista politika bizonytalanna lett, megítélésében megosztódások mutatkoznak, a vezető pártok pedig többé-kevésbé a véletlenre bízzak politikájukat. Azonfelül pedig a gazdasági válság kiéleződése elfordította a figyelmet a politikai kérdésekről, melyek mindazonáltal a lényegesek maradnak. Ez a tehetetlenség — mondja tovább — az ideológiának ez a hiánya nem állhat fenn tovább anélkül, hogy következményei miatt a jövőndő nemzedékek súlyosan ne szenvedjenek. Svájc ugyanaz előtt a választ elött áll, mint annyi más ország: választania kell a nemzeti, vagy a nemzetközi forradalom között, más megoldás nincsen. Amde a nemzeti forradalmat számos országban nem a jobboldali szélsőségek hajtották végre: ez következett be az Egyesült Államokban, Angliában, Portugáliában és Ausztriában. Az utóbbi két országban a nemzeti forradalom a katolikus mozgalom műve. A svájci katolikusoknak tehát — vonja le a végső következtetéseit Hackhoffer — tudatosnak kell tenniük magukban alapvető elveiket — a federalismust és a korporatív tanítást — körül kell írniuk a fogalmat, ahogyan a demokráciát értelmezik és akkor ők lesznek a legalkalmasabbak arra, hogy az új Svájcot megteremtsek.

Figyelemreméltó elmélkedés, annál is inkább, mert boldog országból és onnan is konzervatív katolikus oldalról jön. Bar a svájci viszonyokról szól, a mai európai lélek kap hangot benne, mely mindnyájunkban többé-kevésbé közös.

Valóban, a mi itteni lelki bajainknak és társadalmi tehetetlenségeinknek is legfőbb forrása új és eleven közeleti ideológiának hiánya. Ezért vagyunk az egész vonalon defenzív viszonyulásban: a irodalomban éppen úgy, mint gazdasági téren, nem kevésbé a politikában és a szociális területen. Nekünk is égetően szükségünk volna valami mélyeséges belső megújulásra, mit nemzeti forradalomnak kellene nevezni, ha ennek a szónak igazi, társadalmi tartalmát kétes, rossz hírű kísérletek el nem pazarolták volna. A lelkek felforrálására, melyből mindig új erők, új színek és ízek támadnak.

Magyarnak lenni ma egészen mást jelent ezen a földön, mint ezéltől husz esztendővel. A nemzetiségi megjelölés amugy sem jelentett sohasem pusztán néprajzi sorszámat a népek nagy gyűjteményében: egész program volt mindig benne, mind politikai, mind társadalmi tekintetben. Valamikor uralkodó elemet, vezető történelmi tényezőt jelentett ez a néprajzi megjelölés, mely ma szegénységet és alárendeltséget takar. Nyilvánvaló, hogy az, ami benne nemzeti tartalom és érzelmi valóság, ma egészen másképpen, erősebb és tisztább hangokkal kell kifejezni, mint azéltől, hogy minden magyar a maga szíve hangjára ismerjen bennök.

Ez az, amit a lelkek felforrásának, a mi nemzeti forradalmunknak nevezünk. Ez ma mindenütt a nagy probléma, még a boldog és megállapodott Svájcban is. Az anyag és a feladatok, melyek előtt mi állunk, természetesen egészen más, a lényeg azonban itt is, ott is ugyanaz. (Skin.)

Egy család — három kórházban. Timisoara. Saját tudósítónktól. Albucescu Viktor őrmester lakásán valamilyen okból kifolyólag felrobant a petróleumégő. Ugy az őrmester, mint a felesége és két leánya égési sebeket szenvedett. A mentők az őrmestert a katonai kórházba, az asszonyt az állami kórházba, a két gyermeket pedig a gyermekkórházba vitték.

Nyolcvanmillió leies zsákmányra számított Câmpulungban a Budapesten elfogott nemzetközi kasszafúró banda

Budapestről jelentik: Kedre virradó éjszaka a budapesti keleti pályaudvaron elfogott háromtagú kasszafúró banda ügyében folytatott nyomozás szenzációs fordulatot vett. Időközben ugyanis megérkezett a bécsi rendőrség jelentése, mely szerint a három ügynök törvényes utlevéllel utazik és valódi nevük az, amelyik a utlevélükön szerepel. Az újabb kihallgatáson most rendkívül érdekes dolgok derültek ki. A bandának volt egy negyedik tagja is, amelyiknek az volt a feladata, hogy a kiszemelt vállalatoknál munkába álljon, terepszemlélt tartson és helyszíni rajzokat készítsen azokról a helyiségekről, amelyekben a vállalatok pénzüket tartják. Ez a negyedik társ egy bolgár származású tisztviselő, Tudaratiev Nikolaj, aki legutóbb Câmpulungban, az ottani börténben kapott állást. A Budapesten elfogott három kasszafurónál talált iratok között megtalálták Tudaratiev több jelentését és egy táviratot, mely így szól: „25-én délelőtt induljatok. A pályaudvaron leszek. Minden előkészítve. Nicolaj”

Megtalálták az iratok között a câmpulungi börtén épületének a tervrajzát is. A kihallgatás során a kasszafurók elmondották, hogy nyolcvanmillió leies zsákmányra volt kilátásuk Câmpulungban. Az újabb eredményről a budapesti rendőrség értesítette a román rendőrhatalmokat is és csütörtök délelőtt megérkezett a válasz, hogy Tudaratievet a rendőrség betöréses lopás előkészítésében való bűnrészesség címén őrizetbe vette. A három, Budapesten elfogott kasszafurót a toloncházba szállították és rövidesen kiadják Ausztriának.

Mindenszentre
gyertyák gyári
árban 1 kgr. 44 lei
Aszódinál Sas-palota.

Időjárás

A bucurești időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Enyhe szél, éjjel és délelőtt sokfelé köd és ködszítálás. A hegyeken sok napsütés.

November 5-én nyitja meg állandó kiállítását a cluji Iparkamara. Saját tud. A cluji Iparkamara november 5-én nyitja meg állandó ipari kiállítását, amelyen eddig 84 kiállító cég vesz részt, legtöbbször a cluji kamara területéről.

Dolgozik az ármegállapító bizottság Clujon. Saját tud. A város időközi bizottsága nemrégiben fogott hozzá, hogy az ármegállapításokkal a minden téren kibíratatlanná váló drágulási folyamatot megfékezze. Legutóbb a tűzifa árakat szabályozták, most a legszükségesebb élelmiszerekre került a sor, így maximálták a hus, liszt és a vendéglői árakat. Az árszabályozó bizottság 1 kg. elsőrendű marhahús árát (10 százalék csonttal) 22-24 leiben, a borjúhúsét (csont nélkül) 28-30 leiben, a szopóborjút 32 leiben állapította meg. A sertésbordáé kg-ja 38, nyers szalonna 36, zsír 38-42 lei. A juhhús kilogrammját 16-18 leiben határozták meg. A II. rendű marhahús és a bárány szabadforgalom tárgyát képezi, de ezek is magukon kell viseljenék a vágóhidéi bélyegzőt. Lisztféléknel a 0-ás liszt kg-ja 11 lei, a 4-es liszt 10,50, a 6-os liszt ára pedig 9,50-nél magasabb nem lehet. A fehér kenyér 9,50, félbarna 9, a barna 8,50 lei. A vendéglői menük árai a következők: négyfogásos menü I. osztályú étteremben 28 lei, II. osztályban 22 lei és harmadrendűben 18 lei. A menü az étlapon kiemelkedő színnel és módon jelölendő meg. A városi tanács a maximált árak közzétételével egyidejűleg közli az idevonatkozó törvény paragrafusait is, amely a kihágókat 30 ezer leig terjedhető pénzbüntetéssel és egyhónapi fogházzal sújtja, míg azokat, akik közszükségleti cikkeket rejtenek el, ugyan csak 30 ezer leig terjedhető pénzbüntetéssel, valamint 9 havi fogházzal büntetik.

AZ ARDEALI ÉS BANATI NYUGDIJASOK ORSZÁGOS KONGRESSZUSA. Cluj. Saját tud. November első felében tartják meg Clujon az ardeali és banati nyugdíjasok országos kongresszusát dr. Pop Valér elnöklété mellett. A közgyűlés a nyugdíjasok helyzetének javításával fog foglalkozni és vita tárgyává teszi majd az általános drágulás kérdését is. A kongresszus iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

Satumarei helivásár. Saját tud. A satumarei buza kezd „karriert” csinálni. Aratás után, mint versengésre képtelen árut emlegették, mert a szárazság nyomott hagyott a termésen. A buza ára alacsonyabb volt a rozsénál. A kereskedők akkor hangoztatták, hogy a satumaremezei gazdák csak a kivitelezés megnyitása segíthet, mert a minőségileg jobb banati búzát külföldre szállítják s a belföldi fogyasztás fedezésére a satumarei búza is meg fog felelni. Ez most be is következett. A határok megnyitása után, illetve a kivitelezés szabadidővel a vásárlók érdeklődése a satumarei búzára is kiterjedt. A szerdai hétipiacon például a felhozott mennyiség valószínűleg szétkapkodták. Az árak ismét emelkedtek, ami a gazdák körében örömet, a község soraiban bizonyos aggodalmat keltett. Kiszáradt árak a következők: Búza 480-490, rozs 430-470, árpa 420-440, napraforgó 450-460, zab 400 lei métermázsánként. Allatárak: Marha hízott, élősúlyban 15-16, vágómarha sovány 14-15, sertés első osztályú 22-23, másodrendű 20-22, juh 14 lei kilogrammonként.

Mindenszentre olcsó gyertyát a „CUBA” cégnél vásároljon, 1/4 kgr. 12 lei. Oradea, Str. Avram Iancu 10. Tel. 6-40.

Megjelent a „Rózsasó”. Dr. Tombory Béla plébanos szerkesztéssel ezt a mindenképpen értékes folyóiratot, amely eddigi célja, Kis Szent Teréz iránti tisztelet terjesztése mellett bekapcsolódott a romániai Mária Kongregációk életébe. A Mária Kongregáció rovata hézagpótló, mert Romániában a kongreganistáknak önálló lapjuk nem volt. A legutóbbi számból megemlítjük az alábbiakat: Mészáros János: Az Ó nyomán (vers). — Székely László: Három templom jubileuma. — Sarka Lajos: Utolsó rendek (vers). — Özy. Személyi Kálmán: Könyörületesség. — Vidócs Gyula: Szükséges-e a Rózsasó? — Galli Géza: A spanyol események. — Liturgikus élet. — Mária Kongregáció. — Gyermekekről egészíti ki a magas nivójú lapot. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Oradea-Josia, Kis Szent Teréz plébánia. Előfizetési díj: egész évre 70 lei, félévre 35 lei. Egyes szám ára 6 lei.

Az oradeai Kolping futballszakosztályának vezetősége ezúton kéri fel úgy az első, mint az ifjúsági csapatok játékosait, hogy a heti játékos értekezleten szíveskedjenek teljes számban megjelenni, mert fontos ügyek kerülnek megbeszélésre. Az értekezletet péntek este a szokásos időben az Alexandri-utcai egyesületi székházban tartják.

Két gazdasági tanfolyamot is kell tartani nők részére Ciucsumuleun, akkora az érdeklődés. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Közöltük, hogy az E. G. E. üdvös és felette hasznos tevékenységet fejt ki a székelylakta vidékeken. Ez év tavaszán a giurgiui Lazarea, majd később Sumiuiu községben rendezett igen sikeres gazdasági tanfolyamokat férfiak részére. E programjának folytatása mellett, amely télen és kora tavasszal kerül megvalósításra, Carta és Plaeşii de jos községekben, arra is gondolt az E. G. E., hogy a nők részére is kellene tartani háztartási tanfolyamokat, amelyek rendszeres kiképzést nyújtanának az egyszerű és finomabb főzés, sertés, baromfi-tenyésztés, fehérnemű szabás és varrás, konyhakertészet, csecsemőgondozás, egészségügy, stb. háztartási ágazatokban. Az elhatározást tett követte és az E. G. E. felkérte dr. Hirsch Hugó-nét, az ismert kitűnő rendezőt és szervezőt, hogy szervezze meg a első ilyen tanfolyamot. Dr. Hirschné népszerűségének és eleven tevékenységének lehet tulajdonítani, hogy az első tanfolyamra olyan tömegesen jelentkeztek a nők, hogy már napok alatt lekellett zárni a jelentkezéseket és megszervezni egy másik ilyen tanfolyamot. A tanfolyam e hó 20-án kezdődött istentisztelettel és azóta nagy érdeklődéssel folyik. A növendékek egyrésze bennlakást kapott a tanfolyam színhelyét képező volt vármegyei sumiuiu székházban, a szociális nővérek felügyelete alatt. A tanfolyam hat hétig tart, utána, nyomban kezdetét veszi a másik, amely az első tanfolyamról kisorsult növendékeket részesíti az elméleti és gyakorlati háztartási ismeretek megszerzésében és gyarapításában. A tanfolyam, miként iruk, teljesen ingyenes. Az elhasznált gyakorlati főzési és élelmiszer cikkeket, anyagokért kell csupán ötszáz lejt fizetni, azonban ennek ellenében a hallgatók ebédkosztot kapnak.

Ujabb gyanúsítottja van a Xenopol-utcai gyilkosságnak

Elkészt helyszíni szemle

Oradea. Saját tud. A Xenopol-utcai gyilkosság ügyében még mindig nem produkált figyelemreméltó a rendőri nyomozás. Az a nehézség, amely a nyomozást kezdettől fogva jellemzte, végzetesen megnehezítette a sikertelenség juttatását a most már csak egy szerencsés véletlen juttatásaira rendőrkézre a város és kezdetlen gyilkosság bűnösét.

Az kétségtelenül megállapítható, hogy a külsőleg győztes szerencsés — aki ott élte a maga furcsa életét egy elhagyott Xenopol-utcai ház rideg legénylakásában, kanarimadarak és gyakori női látogatók társaságában, szomszédjában egy győztes emberrel, akiről azért fogadták be, mert félt egyedül lakni — nem volt rablógylkoság áldozata. Pénzét, értéktárgyait hiánytalanul megtalálták, de a rablógylkoságot egyéb körülmények is kétségtelenül kizárják. Férfi tettes sem követhette el a gyilkosságot, hiszen ha férfi tartózkodott volna a szobában, aki szerelmi féltékenységtől hajtva, Tóth Istvánnak valamelyik szerelmi kalandját ment számonkérni, akkor a gyógyszerészség, nem borotválkozik nyugodtan a tükör előtt, hanem a vita, vagy szóváltás hevében, nyilván szembe fordul a számonkérővel. De ezt az esetet még kizárja az a körülmény is, hogy ha egy ilyen elkésztet, féltékeny férfivel akadt volna baja Tóth Istvánnak, akkor ez a férfi számonkérő minden bizonnyal nem a Tóth István otthaveró fejszéjével követi el a gyilkosságot, hanem minden eshetőségre felkészülve, maróval hoz valami gyilkoló szerzámot. Az a póz azonban, ahogyan a gyógyszerészség az asztal mellett ülve nyugodtan borotválkozott és az a körülmény, hogy a gyilkosságot egy ott heverő fejszéjével követte el a tettes — mind amellel szól, hogy ezt a gyilkosságot egy a házhoz bejáratos s a helyszínt ismerős egyén, talán a gyógyszerészség valamelyik barátja követhette el, valószínűleg szerelmi féltésből, hisztériás dührohamban, amit egy szóváltás hevében Tóth István cinikus, vagy durva feleletei válthattak ki belőle.

Miután a lehetőségek ilyen szűk térré korlátozódnak, nem lehetett volna nehéz dolga a rendőrségnek.

Hogy egyebet azonban ne is említsünk: meglepő s a bűnügyi krónikákban is egyedülálló eset, hogy a rendőrség az egyik női gyanúsítottal, Szabó Péternével, akinek gyanus kapcsolatai

* Megrögzött székrekedésnél és annak mindentelje káros következményeinél a gyomor-élcsatornát reggelenként felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan tisztítja, az emésztést és az anyagcserét előmozdítja, a vérkeringést megélieníti s kellemes közérzetet és fokozott életkedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

* Segítség iszákosság ellen. Kérjen díjtalan felvilágosítást: Dr. Odor „Mária”-gyógyszertárban. Carani, jud. Timis-Torontál.

Temetések. Plander Sándorné született Csák Mária a közpórházban meghalt. Temetése csütörtökön délután volt a Rulikovszky-temető Steinberger kápolnájából. — Lakatos Józsefné szül. Kiss Rachel 79 éves korában Saldobagiun meghalt. Temetése csütörtökön délután volt a saldobagiui temetőbe. (Caritas.)

Legszébb, legolcsóbb temetéseket végzi a „CONCORDIA” (Erdélyi)

Pályázati hirdetmény

Kántortanítói állást hirdet a beius-i (jud. Bihor) római katolikus egyházközség. Osztatlan iskola. Fizetés: havi 2700 lei, kétszobás lakás mellékhelyiségekkel, 10 méter fa és körülbelül 4000 lei stóla. Pályázatok törvényes közzétételével november 1-ig nyújthatók be a plébánia hivatalhoz.

Római Katolikus Egyháztanács.

voltak a gyógyszerészséggel s aki első pillanattól kezdve a rendőrség őrzetében van — négy nappal a gyilkosság elkövetése után, csak szerdán mentek ki helyszíni szemlére, amikor Tóth István lakását már felsuroiták s a butorokat is kipakkolták belőle, egyik ablakban pedig már ott virult a tábla: „Ez a lakás kiadó.” Ezen a nagyon is elkészt helyszíni szemlén vettek észre a rendőrség emberei egy vérfoltos kilincset s azt csak most szerelték le és most vitték fel a rendőrségre. Eddig is nagy hiba volt már a daktiloszkópai vizsgálatok elmulasztása, mert ha igaz is az, hogy a gyilkos a fejsze nyelét letörölte, valami más nyomot feltétlenül hagynia kellett maga után.

A rendőrség most egyébként egy újabb kombinációval Szilágyi Péterné egyik rovatnultu rokonát gyanúsítja a bűntett elkövetésével, aki jelenleg ismeretlen helyen tartózkodik s akinek felkutatására megtehető a szükséges intézkedések.

Stadler Frida:

VALAKI VÁR ENGEM

A nő hivatásáról és életcéljáról szól ez a rendkívüli finom könyv 188 oldal. Füzve 80 lei.

Szeretnéd — ha szeretnének?

A női lelkek kozmetikája ez a mindig kedves, tartalmas, lelkes írás. Füzve 85 lei.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

SPORT

Megváltoztatták az A) liga sorsolását

Bucurestiből jelentik: A nemzeti bajnoki bizottság tegnap esti ülésén átváltoztatta a nemzeti bajnokság hátralevő fordulójának sorsolását, amely ilyenformán a következőképpen alakult:

November 7: Unirea-Tricolor—Kinizsi, Phönix—Rapid, Victoria—Jiul, CAO—Olimpia (I. csoport), Juventus—Gloria, Vulturii—Venus, Ripensia—Dragos Voda (II. csoport).

November 18: Venus—Dragos Voda (II. csoport).

November 21: AMTE—Unirea-Tricolor, Victoria—Kinizsi (I. csoport), Sportul Studentesc—Crisana, Ripensia—Juventus, Dragos Voda—Gloria (II. csoport).

November 28: Rapid—Jiul, Kinizsi—Olimpia, Victoria—Unirea-Tricolor, (I. csoport), Ripensia—Venus, Sportul Studentesc—Juventus (II. csoport).

December 5: Venus—Sportul Studentesc (II. csoport).

Románia és Jugoszlávia „másfél” csapattal vesz részt a KK mezőnyben?

Rómából jelentik: A KK bizottság ülésén szóba került a román—egyiptomi világbajnoki selejtező mérkőzés időpontja is, amely körül tudvalevőleg a két ország labdarugó szövetsége körül vita támadt. Luchide Octavian, a román szövetség főtitkára felhasználta az alkalmat, hogy tárgyaljon ez ügyben a magyar Fischer Mórral, akit tudvalevőleg a FIFA a vizsály elintézésével megbízott. Valószínű, hogy Fischer Mór a román szövetség érvelését fogadja el, vagyis az első találkozó decemberben, a második pedig márciusban lesz.

Idekvánkozik annak felemlítése is, hogy az olaszok miként képzelik el a svájciak viszályát folytatva tízennégy résztvevőre csökkent KK mezőny kiegészítését. Az olasz elképzelés szerint a 15-ik helyért a román és jugoszláv második helyezett játszanék selejtező mérkőzést, a 16-ik csapatot pedig az alapító államok negyedik helyezettjei közül sorsolnák ki. Amennyiben ezt a javaslatot a KK közgyűlése elfogadja, akkor Románia — hamarosan így is lehet mondani — másfél csapattal indul. Mert hiszen második csapata féllábbal akkor már is benn van.

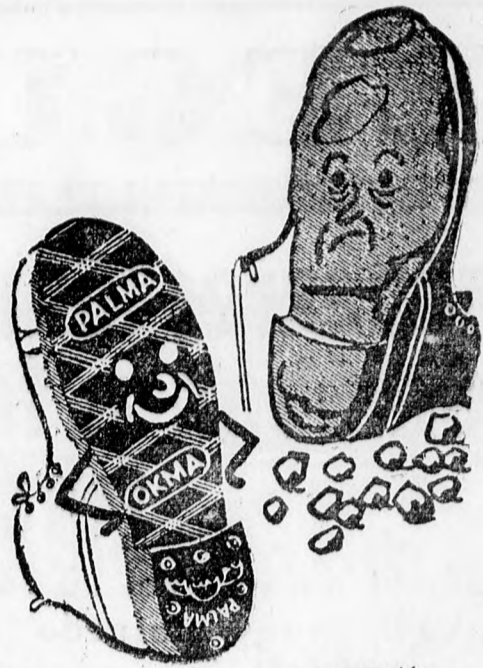
A KK bizottsága még a következőket határozta el: A jövő évtől kezdve, ha harmadik mérkőzésre kerülne sor (vagyis, ha az első két mérkőzés után egyforma a gólarány), akkor csak a döntőben játszó le a harmadik mérkőzést. Az első, második és harmadik fordulón sorsolással döntenek el, hogy melyik csapat megy tovább.

Újra sorsolt a labdarugószövetség, nem is tartjuk számon hanyadszor. Megváltoztatták az A) liga hátralevő mérkőzéseinek időpontját. Önkéntelenül is felvetődik a kérdés: Kinek áll érdekében állandóan sorsolni, illetve ki nincs megelégedve vele? Nem ismerjük az indokot amiért az újabb zavaró sorsolásra szükség volt, de kissé furcsának találjuk, hogy a Venus és a Sportul Studentesc mérkőzést úgyesen sikerült a bajnokság utolsó találkozásának kitűzni, amikor már ismeretes lesz a helyzet s tudnak egymáson segíteni. Ez nem vád, hanem egyszerű megállapítás, mert így volt tavaly is. A szövetségnek volna a feladata, hogy az u. n. „driblik”-nek útját állja, illetve azokat megakadályozza. Mégsem teszi s ezáltal nem egyszer kényes helyzetbe hozza az egyesületeket. Tudott dolog ugyanis, hogy a teljes sorsolást azért ejtik meg az évad elején, hogy a klubok ki tudják használni szabad időpontjaikat is és ezekre az időpontokra megfelelő másorról gondoskodjanak. Mi történik tehát ilyenkor, amikor a szövetség — gondol egy nagyot és merészet és — újra sorsol. Le kell mondani a már lekötött mérkőzést, ami nemcsak erkölcsi, hanem anyagi kárral is jár. Mit törődnek azonban ezzel a szövetségi urak, főleg azok, akiknek érdekei új sorsolást kérnek. Zárószóul még egy kérdést: meddig fog ez a rendszer tartani? (b. s.)

Fennállásának negyedszázados jubileumát ünnepli országgrészünk egyik legtevékenyebb egyesülete

Cluj. Saját tud. Cluj és egyben országgrészünk egyik legagilisabb sportegyesülete: a KKASE most ünnepli fennállásának negyedszázados évfordulóját. Ebből az alkalomból vasárnap, október 31-én, délelőtti 10 órakor az Iparkamara dísztermében ünnepi díszközgyűlés lesz, amelynek során leplezik le a klub első díszelnökének, Tamásy Istvánnak arcképét. A díszközgyűlés után november 6-án és 7-én nagyszabású tornaünnepséget rendeznek a Magyar Színházban az ország legjobb tornászainak részvételével.

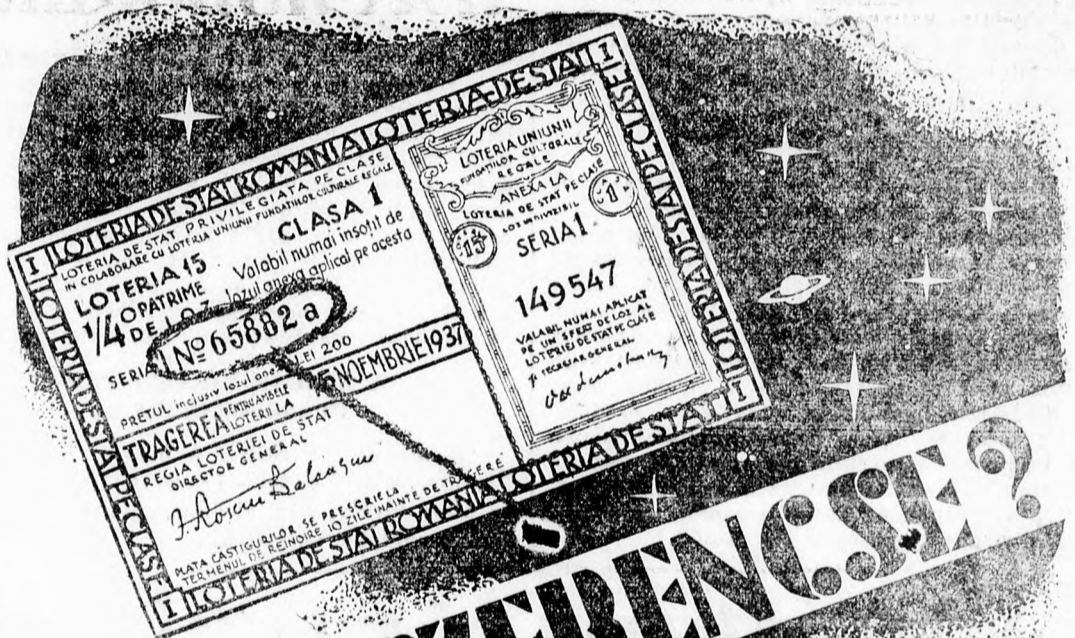
A bécsi Vienna a Banatban. Timisoara. Saját tud. A bécsi Vienna két napon át vendégszerepel a városban. Vasárnap a Ripensiaival, hétfőn pedig a Kinizsi csapatával játszik. A bécsi csapat a következő játékosokat hozza: Havlicsek — Rainer, Schmaus — Kaller, Hoffmann, Mahu — Molzer, Pankratz, Fischer, Pavilly, Laudon.

MÉRT OLY RONGYOS KEDVES KÖMÖZ?
Tönkretett a köves út!

PALMA OKMA
TARTÓS TALPPAL
SIMÁN LÉPKED, KÖNNYEN FUT!

Rosemayer világrekordsorozata. Frankfurtból jelentik: Rosemayer a „rekord-hét” második napján az állórajtos kilométeren és mérföldön 188.818, illetve 216.422 órákilométeres világrekordot állított fel a nyolckilométeres kategóriában. Az ötkilométeres repülőrajtnál 404.585 kilométer sebességet ért el és ezzel megdöntötte eddigi 376.350 kilométeres saját világrekordját. Ezenkívül az ötliteres kategóriában is újabb három rekordot állított fel.

MI A SZERENCSE?

65882

XI sorsjáték, I. osztály. HUZÁSA NOVEMBER 15-én

ÁLLAMI Sorsjáték

Véletlen. Az Állami Sorsjáték idején vásárolt sorsjegye számának a hasonlósága a huzáson egy milliós nyereménye: kihuzott számmal.

A szerencse — véletlen, éjjelen át milliomos lehet.

A november 15-iki huzás előtt menjen kedvenc sorsjegyárusához és vásároljon Állami Sorsjáték sorsjegyet.

LEGUJABB

Százezres tömegek ünnepeltek Rómában a fasizmus 15 éves fordulóján

A német és spanyol küldöttségek részvétele az ünnepen. Mussolini nagy beszéde az olasz birodalomról, a világbékéről és a német gyarmati követésekről

Rómából jelentik: A „Marcia su Roma” tizenötödik évfordulójának ünnepségei szerdán reggel kezdődtek meg. Már a kora hajnali órákban százezres tömegek hömpölyögtek az utcán és megindultak a Foro Mussolini felé, ahol a fasizmus eddig leghatalmasabb seregszemléje zajlott le Mussolini előtt. Hogy a tömegek közlekedését megkönnyítsék, a Tevere folyón két hajóhidat vertek.

Déli fél 12 óra tájban a fasiszta párt vezetői ágyudörgések közepette foglalták el helyüket a disztribúción. Az ünnepség színhelye körül 15 ezer lobogó leng. A disztribúción foglalnak helyet a német küldöttség tagjai is, majd a spanyol küldöttség, mely legnagyobb részét súlyosan rokkant spanyol tisztből áll. Köröskörül az óriási tribünön százezer ember foglal helyet. Mussolini érkezését kétezer kürtös harsonája jelzi. Tombolva ünnepli a tömeg a Ducet, akit Starace, a fasiszta párt főtitkára üdvözlő a következő szavakkal:

— Kétfélmilliókétszáz ezer főből álló fasiszta párt üdvözlő ma a Marcia su Roma tizenötödik évfordulója alkalmából. Az egységes Olaszország fiatalosága áll mögötted és 55 millió olasz üdvözlő.

A DUCE BESZÉL.

Ezután Mussolini emelkedett szólásra és többek között a következőket mondotta:

— Bajtársak! Tizenöt év múlt el azóta, mióta a fasiszta kormányzás történelmi nevezetességű ténnyel uralomra jutott és elsöpörte a parlamentarizmust, mely már nem volt alkalmas arra, hogy az új idők szellemében működjék. Az olasz nép lelke egybeforrott a fasizmus gondolatával. Tegyük visszapillantást erre a tizenöt évre, mely a fasiszta forradalom világraszóló eredményeinek sorozata. Ezek között leghatalmasabb alkotás az olasz impérium megalapítása. Őszinte köszönetet kell mondanom az alkalmából a német nép vezérének és kancellárjának, hogy elküldte erre az ünnepségre képviselőit.

A tömeg, mely minduntalan kitörő tetszésnyilvánításokkal szakította meg Mussolini beszédét, a Ducenak erre a mondatára szünni nem akaró éljenzésbe tört ki. A jelenlevők a német küldöttség minden egyes tagját hosszasan éljenzték.

— A német nemzet kiküldötteinek jelenléte — folytatta beszédét Mussolini — emlékeztetembe idézi azokat a felejthetetlen napokat, amelyeket Németországban töltöttem. Bajtársak! Veletek érez az egész olasz nép. Az olasz nép milliói mindenkor készen állnak.

A tömeg erre egyemberként kiáltotta a Duce felé: Készen vagyunk!

— A múlt napokban — folytatta a Duce — egyes idegen államok ugynevezett közvéleménye igyekezett nevezetessé tenni az olasz pénzügyi rendszabályokat. Ezek a rendszabályok nem hasonlítanak a más államokban életbe léptetett rendszabályokhoz, mert a fasiszta államban a tőke az állam rendelkezésére áll, míg másutt az állam a tőkét szolgálja. Bajtársak! A fasizmusnak egyetlen jelszava: a béke. Ezzel a jelszóval a korrupciós demokráta államok visszaéltek. Ahhoz, hogy a béke áldásait elérhessük, el kellett távolítani Európából a bolsevizmust. Feltétlenül felülvizsgálás alá kell venni a békeszerződések egyes záradékait. Szükséges, hogy egy nagy népek, mint Németország, biztossítsák Afrika földjén is azt a helyet, melyet egyszer már elfoglalt és amely őt ma is megilleti. (Szünni nem akaró éljenzés). Feltétlenül szükséges az is, hogy Olaszországot békében hagyják, ne zavarják világbékét szolgáló munkájában.

A BOLGÁR KIRÁLYI PÁR OLASZORSZÁGBAN.

Rómából jelentik: A bolgár királyi pár Postumián át Gradoba érkezett. Itt várta őket az olasz királyi pár, akikkel együtt a San Rossore kastélyba hajtottak.

A kisantant tárgyalásai Magyarországgal

A csehszlovák külügyminiszterium lapja részletes ismertetést hoz a tárgyalások kilátásairól

Prágából jelentik: Az itt megjelenő „Mittel-Europäische Fernschreiben”, mely tudvalevően a Hradszin szócsové a külföld felé és közel áll a külügyminiszteriumhoz, „Magyarország és a kisantant” című cikkében tömören vázolja az utóállamok és a magyar kormány közötti helyzetet. A lap megállapítja, hogy a közeledés valóban megtörtént, de azt román részről még ellenzik. Leszögezi, hogy Magyarország katonai egyenjogúsága nem is vitatható már és azért tanúsít a kisantant megértést ebben a kérdésben, mert kezdettől fogva tisztában volt azzal, hogy a trianoni katonai rendelkezések esetleges egyoldalú megszüntetése olyan feszültséget idézne elő, mely ellentétben állna a dunai államok együttműködési tervével. Az egyenjogúsági kérdésen túl Magyarország a határain kívül élő kisebbségei helyzetével kapcsolatban is nyilatkozatot kíván a kis-

antanttól. A cseh könyvatos ennek lehetőségét nem találja kizártnak, azonban megjegyzi, hogy a szóbanforgó nyilatkozat megtételéhez egyedül csak román oldalról kívánnak megfontolást. Bucurestiben ugyanis kérdésesnek találják, hogy „vajjon leadhat-e Románia egy olyan, időben meg nem határolt, tehát általánosan érvényes kisebbségi nyilatkozatot, melynek következtében a jövőben saját politikai cselekvési szabadsága mégis csak bizonyos megkötöttséget szenved.” A könyvatos hangoztatja, hogy az akadályok ellenére is megvalósítható a közeledés, melynek sikere az európai béke valamennyi barátjának csak örömet szerezhet és ezzel együtt megadná azt a lélektani feltételt is, amelyen keresztül a dunai államok gazdasági együttműködése megvalósítható lenne.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.) Cim a kiadóban 10 lei.

Lakás

Különbejárato
butorzott szoba november 1-re kiadó Oradea, Str. N. Zsiga No. 27.

Kiadó
a Wilson-utcában forgalmas sarokház mellett lakás, vendéglőnek, borbélynek, fűszeresnek vagy hentesnek. Cim: Popovics iroda, Oradea, Strada Episcopul Radu 2. sz.

Kapualatti bejárattal
utcai butorzott szoba kiadó. Oradea, Strada Nicolae Zsiga No. 7.

Kerívárosban
2 szobás modern magánház november 1-re kiadó. Oradea, Strada Cantacuzino 60. Értekezni: Telefon 802. sz. Dallos.

Utcai háromszobás lakás mellékhelyiséggel, november 1-re kiadó. — Utcai butorított szoba azonnalra kiadó. Oradea, Parcul Carmen Sylva 6 szám.

Kiadó
december 1-re 2 szobás mellékhelyiségekkel lakás. Oradea, Str. Moldova 22.

Kiadó
1 szobás, szép utcai lakás november 1-re. — Oradea, Str. Jon Ghica 17-a. szám

2 szobás
előszobás utcai lakás kiadó november 1-re. Oradea, Str. Bratianu No. 52.

Különbejárato
csinosan butorított szoba, fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással kiadó. Oradea, Str. I. C. Bratianu No. 56.

November 1-re kiadó
egyszobás konyhás lakás. Oradea, Strada Alexandru 13. szám.

Háromszobás
előszobás fürdőszobás lakás november 1-re kiadó. Oradea, Strada Aurel Vlaicu 31-a.

Különféle

Elveszett
Besenyei István névre szóló motorbiciklihajrá engedély. Megtaláló 200 lei jutalom ellenében Oradea, Strada Rosiorilor 15-a szám alatt adja át.

Egy különbejárato
butorított szoba november 1-16! kiadó. Oradea Str. dr Ioan Ciordas 38

* **Cégváltás.** Az „Örszem” könyv- és kegytárgykereskedés, Oradea, tisztelettel értesíti nb. vevőközönységét, hogy cégét „Ecclesia” könyv- és kegytárgykereskedésre változtatta.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 8

Alkalmazás

Fűszer,
csemege és kirakatrendező ügyes, fiatal kereskedősegédet felvesz a Népszövetségi Irodába, Oradea, Reg. Ferdinand-uti üzlete.

Adás-vétel

1 liter
gyógy vörösbor 16 lei. Joó Lajos fűszerüzletében, Oradea, Strada Tache Jonescu 24. sz.

Eladó husipari gépek,
sonkszeletelő gép, szalámihűsítő — hatékony ringakéssel, rakott tőkével, Barátky, Oradea, Str. Fabricelor 31. sz. — Ugyanott kiszolgáló hentessegéd felvétetik.

Petőfi-utca 10. szám
alatti lakóház, szabadkézből eladó. Érdeklődni: Ponnar János, Zlatna, jud. Alba

Fajgyümölcsfák,
díszcserjék, alakbukaszusok és fenyők kaphatók Széles faiskola, Oradea, Str. Hasdeu 5.

Eladó
olsón, szabad kézből egy szép, lapos dupla-fedelű férfi aranyóra. Közelebbi megtehető a kiadóhivataltalban.

Egy kripta
a nagytemetőben eladó. Cim: Oradea, Milánó-utca 4. szám.

Nilgész-telepen
sürgősen eladó 12x23 méter telek olsón áron. Érdeklődni: Oradea, Str. Trifoi 6. sz. (Nagyállomáshoz közel.)

Használt
monopol rómit megvételre keresek. Oradea, Papp, Str. Regele Carol 19. szám.

Eladó:
vaskályha, ócska ablakok, ajtók, férfi bőrkabát, női costum, kabát, begonia. Ugyanott butorított szoba kiadó. Oradea, Bratianu-u. 61.

Sirlámpák,
üvegburák eladók, Oradea, Bul. Regele Ferdinand 13., az udvarban jobbra.

Jókarban
levő vaskályha eladó. Oradea, Str. Bratianu 27. szám.

Jókarban lévő
komplett hálószoba, kék, agytakaró, elköltözés miatt eladók. — Oradea, Str. Nic. Zsiga 52. szám.